

Vriendshipsakkoord met Zuidafrikaanse stad goedgekeurd

Zwarte minderheid niet op de hoogte

Vorige maandag werd het vriendschapsakkoord tussen de stad Leuven en de Zuidafrikaanse stad Stellenbosch door de gemeenteraad met een wel zeer nipte meerderheid (22 stemmen vóór van de 43 aanwezigen) goedgekeurd. Ook de KU Leuven, die onlangs opnieuw interuniversitaire contacten opnam met een aantal blanke, niet al te progressieve uniëfs, sluit zich bij dit akkoord aan. Nochtans stuurde de lokale afdeling van het ANC maandag een brief met de vraag de onderhandelingen te staken, aangezien zij en de zwarte minderheid in Stellenbosch niet op de hoogte waren van de geplande contacten.

Begin december berichtte Veto reeds uitgebreid over de plannen van de KU Leuven om interuniversitaire contacten te sluiten met een viertal uniëfs in Zuid-Afrika. De keuze viel daarbij op Afrikaanstalige universiteiten met weinig zwarte studenten die bovendien niet echt een progressieve reputatie hebben. Naast deze "bilaterale akkoorden met de best uitgebouwde universiteiten", opteerde men ook nog voor een tweede spoor, "gerichte ontwikkelingssamenwerking met een paar verdienstelijke en beloftevolle partners." En in Zuid-Afrika vallen voornamelijk de zwarte uniëfs zoals Vista en Medunsa en de kleurlingenuniversiteit van Western Cape in de laatste categorie.

Zwart

Deze samenwerking is echter veel minder globaal dan de eerder genoemde akkoorden: zij situëert zich enkel op fakultair niveau, de bilaterale akkoorden daarentegen zijn universitair. Een van die Afrikaanstalige universiteiten waarmee men een globaal akkoord wenst af te sluiten, is die van Stellenbosch. De contacten met deze uniëf werden gekaderd in het vriendschapsakkoord dat de stad Leuven, samen met de KU Leuven en de Kamer van Handel en Nijverheid van Leuven, nu aangaat met de stad Stellenbosch.

De plannen van de CVP-VLD-meerderheid hieromtrent stuitten dadelijk

op heel wat verzet. Zo betreurde de Derde Wereldraad van de stad Leuven dat hen geen advies werd gevraagd en vonden zij de contacten nogal voorbarig aangezien er volgens hen nog steeds apartheid heerst, vooral dan op gemeentelijk vlak waar de bestuurders nog door de blanke minderheid zijn verkozen.

Kleurling

Vooraf Agalev trok sterk van leer tegen de geplande contacten. Op een persconferentie in december zei Magda Aelvoet dat men beter de multiraciale verkiezingen van april dit jaar kan afwachten in plaats van op de valreep nog een akkoord af te sluiten. Agalev tilde vooral zwaar aan het feit dat men blijkbaar niet meteen met de meest vooruitstrevende krachten samenwerkt — Stellenbosch is geen voortrekker wat de inspraak van de zwarte gemeenschap betreft. Bovendien vindt Agalev het bedenkelijk dat de sterkste voorttrekkers van de huidige toenaderingsplannen enkele jaren voorheen, volgens Aelvoet, "kollaboreerden" met het apartheidsregime. Zo is een van de spilfiguren Edward Thielemans, de voorzitter van de Vlaams-Zuidafrikaanse Kultuurstichting. Deze stichting volgde in 1990 Protea op, een organisatie die zich tijdens de apartheidsjaren tot doel stelde een 'ander beeld' van het regime aldaar ingang te doen vinden.

Vervolgens twijfelde men er ook

aan of burgemeester Vansina en schepen Devlies tijdens hun reis naar Stellenbosch contact hadden met de zwarte bevolking. Dit vermoeden blijkt uiteindelijk niet ongegrond. Vorige week maandag ontving Magda Aelvoet een brief van de lokale afdeling van het ANC, die tot dan toe nog niet op de hoogte was van het geplande akkoord, met de vraag de onderhandelingen onmiddellijk op te heffen: "Alhoewel wij niet in principe tegen een dergelijke overeenkomst zijn, zijn wij uiterst ongelukkig over de wijze waarop deze tot stand is gekomen. Er is sinds meer dan een jaar een besprekingsforum in Stellenbosch, namelijk het Stellenbosch Discussion Forum. Dit forum bestaat uit een breed aantal vertegenwoordigers uit de gemeenschap en de afspraak was dat alle beslissingen die de stad aangaat daar besproken worden. De geplande overeenkomst is daar echter nooit besproken geweest."

Daarnaast wijst het ANC in die brief erop dat de gemeenteraad van Stellenbosch alleen door de blanke inwoners werd verkozen en dus niet alle bevolkingslagen vertegenwoordigt. Het ANC vindt dan ook dat de huidige gemeenteraad van Stellenbosch niet in de positie is een dergelijke overeenkomst aan te gaan. Zolang er geen vertegenwoordigende regering bestaat, zo luidt de brief, zal het voor het ANC onmogelijk zijn een dergelijke overeenkomst te aanvaarden.

Hier komt nog bij dat tijdens de recente besprekingen in Zuid-Afrika afgesproken is om in afwachting van de gemeenteraadsverkiezingen in elke gemeente een 'overgangsraad' te installeren waarin alle bevolkingsgroepen vertegenwoordigd zijn. Deze raden zouden bij het beleid van de gemeente betrokken moeten worden. In Stellenbosch is dat blijkbaar niet gebeurd.

Ook Sisa Ngombane, de vertegenwoordiger van het ANC bij de Europese Unie en in België, verklaarde vorige week woensdag tijdens een interview met De Morgen over de huidige situa-

tervolg op pag. 8

Een standbeeld voor een oud-strijder, met kogels doorzeefd, in Kroatië. Er wordt wel meer vernietigd in die streken tegenwoordig. Enkele studenten trokken naar ex-Joegoslavië, een verslag van die reis vindt u drie weken in Veto. Deze week Slovenië op pagina 5 (foto Steven Neynrick)

Acco gaat eko

Wanneer het gras weer groen wordt

Ook Acco gaat nu de ecologische toer op, met een nieuw gamma milieuvriendelijke producten. Acco's Eco, in samenwerking met Milieuraad (Mira) is geboren.

Alhoewel Acco in de jaren '70 en '80 reeds kringlooppapier verkocht, werd de verkoop een vijftal jaar geleden stopgezet. De toenmalige inkoper startte met een Greenpeacewinkel en vond het blijkbaar niet meer opportuun om dat product nog in Acco aan te bieden. Sinds een goed jaar kan je er echter terug gerecykleerd papier vinden. Ondertussen had Milieuraad, een van de vrije vereniging van de KUL, echter een campagne opgestart om zelf via de kursusdiensten van de kringen kringloopkussensblokken te verkopen. Op die manier worden elk jaar duizenden blokken verkocht. Milieuraad kon echter moeilijk haar assortiment milieuvriendelijke producten uitbreiden. Bovendien ontstond er een eigenaardige vorm van concurrentie tussen Mira, een studentenorganisatie en Acco, waar studentenmedebeheer ook een centrale rol speelt. Daarom zocht Luc Vander Velpen van Acco toenadering tot Mira.

Velpen

In maart wordt het startsein gegeven voor de 'groene alliantie', het wordt de maand van het milieuvriendelijk alternatief. Acco richt een deel van haar winkel in als groene hoek. Hier wordt de studenten een milieuvriendelijk alternatief geboden voor het nodige studiemateriaal. Het assortiment alternatieve producten gaat van alle soorten papier over potloden, vulpennen, pennendozen tot heuse eko-Typ-ex. Alle milieuvrien-

delijk bevonden producten krijgen een herkenbaar eko-label, dat gecontroleerd wordt door Mira.

Daar Mira haar inkomsten uit de verkoop van kringlooppapier verliest, wordt deze raad nu structureel gesponsord door Acco. Zij krijgen de kans hun informatieve rol verder te spelen door de uitgave van een milieukrant, die een dubbele functie krijgt. Enerzijds kan Mira hierdoor haar ideeëngoed verspreiden en aan de bewustmaking van de studenten rond groene thema's werken. Anderzijds krijgt Acco een medium om informatie over haar milieuvriendelijke producten te verspreiden, en nieuwe producten voor te stellen. Bovendien komt er een ideeënboks in de Tiensestraat waarin studenten hun tips en vragen kunnen deponeren.

Acco-winkeldirecteur Vander Velpen wil op lange termijn van maart de maand van het milieuvriendelijk alternatief maken. Het begin van de lente, "wanneer de aarde ontwaakt uit haar winterslaap en het gras terug begint te groeien" is volgens hem het ideale moment om stil te staan bij de milieuproblematiek. Hij denkt hierbij concreet aan een milieuhappening, informatiever spreiding en acties. "De universitaire gemeenschap met haar intellectuele massa kan een voortrekkende rol spelen omdat kritische stemmingen hier sneller aan de oppervlakte komen", aldus Vander Velpen. Acco wil die pioniersfunctie

tervolg op pag. 2

Over Loko-subsidies en Veto

Vorige week vrijdag werd op de vergadering van de Raad voor Studentervoorzieningen meegedeeld dat de begroting van Studentervoorzieningen door de Raad van Beheer van de KU Leuven *onder voorbehoud* werd goedgekeurd. De reden daarvoor was blijkbaar dat men bijkomende informatie wenste omtrent de subsidies aan de studentenorganisatie, Loko dus. Een eerste zaak waar men klaarheid in wenste was de verdeelsleutel die tussen de verschillende raden van Loko gehanteerd wordt. Die verdeelsleutel regelt hoeveel welke Loko-geleding van de pot van RVs-subsidies krijgt, een kwestie waarover enkele jaren geleden binnen Loko uitvoerig gediscussieerd is. De gevraagde duidelijkheid bleek echter al snel geen echt probleem te zijn, omdat de studentenfractie net met een nota hieromtrent naar buiten kwam.

Een andere kwestie was het statuut van Veto. Blijkbaar zijn er personen in de hogere regio's van de KU Leuven die problemen hebben met de manier waarop de redactieploeg van Veto wordt verkozend. Men ziet zich daarin gestaafd door een brief van iemand van Ekonomika die klaagt over de representativiteit van Veto en de subsidies die Veto krijgt.

Wij konden niet achterhalen om wie het hier zou gaan, maar blijkbaar acht men in de Hallen de rankunes van een persoon belangrijker dan wat men via de representatief verkozen studentenvertegenwoordigers in de verschillende beheersorganen te horen krijgt.

Rektor Dillemans toonde zich op de Akademische Raad van 17 januari niet erg blij met het feit dat hij een kritisch studentenblad aan deze universiteit moed gedogen. Het heette "dat Veto een handikap is in het beleid van de KU Leuven" en "dat dit gewoon diskriminerend is ten opzichte van andere universiteiten." Klaarblijkelijk is de eerste beweegreden van de rektor niet de representativiteit van Veto, maar de denken die sommige artikelen in het imago van de KU Leuven zouden kunnen teweegbrengen. Om daaraan te verhelpen is een beetje druk op Veto via de subsidies die Loko krijgt nooit weg.

(ki)

BINNENIN

Fietsen	6
Amnestie	3
Oost-Europa	4 en 5
Lawaai	7
Weer Alma	9
Sport	10

waarmaken en inspelen op de vraag naar milieuvriendelijke producten. Een van de (praktische) problemen is dat er allerminst eenvormigheid is wat betreft het tekenen van eco-labels. Producenten en handelaars kreëren namelijk vaak hun eigen label wat uiterst verwarrend is voor de consument, die moeilijk kan uitmaken of het vermeend milieuvriendelijk product wel echt ecologisch verantwoord is. Acco heeft zo ook haar eigen label. Acco's Eco om de producten uit haar nieuw gamma aan te duiden. Voor het tekenen van dat label baseert ze zich op de informatie van de leverancier, die ze aanvaardt in goed vertrouwen. Milieuraad krijgt zoals gezegd wel het exclusief controlerecht om te bepalen of de gemerkte producten effectief milieuvriendelijk zijn.

Gebrek

Het probleem is dat Mira als studentenbeweging en actiegroep in het geheel niet over de deskundigheid, laat staan de bevoegdheid beschikt om een degelijke ekobalans op te maken. Dat vergt namelijk een grondig onderzoek naar de verschillende stadia van de productieketen, zijnde grondstoffenwinning, productie, consumptie en afvalverwijdering. Het is lovenswaardig dat Vander Velpen het studentenmedebeheer wil stigmuleren en Mira de ruimte biedt om haar taak waar te maken, maar het valt te betreuren dat men voor het tekenen van een eco-label niet te raden gegaan is bij een erkend studie- en adviesburo. Er is nochtans geen gebrek aan wetenschappers in Leuven. We staan echter nog maar aan de vooravond van de maand van het milieuvriendelijk alternatief en er is nog tijd en ruimte om dit alternatief nog verder uit te bouwen.

Steven Neiryneck

Studenten die willen meewerken aan de milieukrant of mee vorm willen geven aan hun ecologisch bewustzijn kunnen zich richten tot Milieuraad, Vlamingenstraat 116.

Veto

's Meiersstraat 5
3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
☎ 016/22.04.66

Kolofon

Jaargang 20
nr. 22
28 februari 1994

Ver. uitg. Karen De Pooter,
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven

Hoofdredactie:
Kris Jacobs
Redaktiesekretaris:
Karen De Pooter

Redactie: Els Cornelis,
Karel De Weerd, Serge
Franchoo, Jeroen Overstijns,
Steven Van Garsse, Raf Uten

Doka: Karel De Weerd, Steven
Neiryneck, Frank Viaene

Tekeningen: Alles, Nix

Layout en vormgeving: Filip De
Keukeleere, Karen De Pooter,
Karel De Weerd, Serge
Franchoo, Kris Jacobs, Ingrid
Nackaerts, Steven Van Garsse,
Peter van Rompaey, Johan Vos,
Raf Uten

Medewerkers:
Sarah Bracke, Maud Bracke,
Mieke Deconinck, Filip De
Keukeleere, Tom Delrue,
Thomas De Mot, Steven
Neiryneck, Tjil Vanbrabant,
Pieter Vandekerckhove, Bart
Vanthomme

Eindredactie: Karen De Pooter

Zetwerk en publiciteit:
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Artoos Kampenhout
Opplage 9000 exemplaren
ISSN-nummer 0773-5162

Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om
15.00u

Zo moet u zich die 'groene hoek' voorstellen

(foto Steven Neiryneck)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Horizontaal — 1 Vreemd, niet-inheems 2 Energierijk voedingsmiddel — Slede — Zangnoot 3 Grote bijl — Land in Azië 4 Dwarsmaat — Bekwaam werker 5 Ringvormig eiland — Opzettelijke belediging 6 Reusachtige figuur — Groen land 7 Dag — Een honderdste van een meter 8 Deel van het Arabisch schiereiland — Grap 9 Kenteken op Belgische vliegtuigen — Lengtemaat — Wijnsoort 10 Uitgespannen doeken waarop leuzes zijn aangebracht.

Vertikaal — 1 Deel van Armenië — Grieks eiland 2 Plaatsbepaling — Voorzetsel 3 Lynx — Keizerlijke naam 4 Verstreken — Verbrandingsverschijnselen 5 Zangnoot — Etsgereedschap 6 Volledig in strijd met — Meisjesnaam 7 Muziekinstrument — Zangnoot 8 Lichte, wollen stof — Grote kop 9 Voegwoord — Kunstmatige slaap 10 Drinkschaal — Dichtmaken, opvullen.

Door Filip De Keukeleere

L E Z E R S B R I E V E N

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven kunnen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen), wat overeen komt met ±1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Rossem

Bijna twee jaar geleden hebben een groot aantal mensen — hoofdzakelijk studenten maar ook scholieren,

werklozen en werkenden — de koppen bij elkaar gestoken om de communicatie en samenwerking tussen de bestaande groeperingen te verbeteren. Het resultaat was Genoeg!, een onafhankelijk samenwerkingsver-

band dat autonome 'afdelingen' (oa 11.11.11-studenten, Milieuraad, Agaleve-studenten, Groezel, anarchistisch collectief Pino, ...) de kans geeft met vereende krachten bepaalde problematieken aan te kaarten. Zo tekende bijvoorbeeld het kunstcollectief Groezel een aantal affiches voor de Agaleve-studenten.

Nu, een jaar na de geboorte van Genoeg! pakt media-klown en showpolitikus Jean-Pierre Van Rossem achtervolgens uit met een eigen partij die Genoeg! zou gaan heten en later (terug bij Rossem) met een Europese Rossem-fractie die Genoeg! of Basta

zou heten. Geheel toevallig is Basta de naam van het info-krantje dat Genoeg! uitteef.

Ik vind het ongehoord dat een stripfiguur als Van Rossem de aanzet tot een nieuwe radicalere jongeren- en Studentenbeweging misbruikt om een van zijn volgende avonturen in te leiden. Ik hoop dan ook dat niemand (maar dan ook niemand) ooit Genoeg! of Basta associeert met Van Rossem, dat niemand zijn parlementair circus verward met onze beginnende bewegingsopbouw!

Een Pino-sympatisant
Erik Nackaerts

Vrije Tribune

Veto plaatst geregeld bijdragen ingezonden door derden onder de noemer 'Vrije Tribune'. De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de gepubliceerde tekst. Standpunten die in een 'Vrije Tribune' worden ingenomen zijn volledig voor rekening van de auteurs.

Open brief aan de kringen: mogen studenten nog links-radicaal zijn?

Kringraad (11 februari) bevestigd: "En hier zit ik nu, met mijn drie beroepen zonder motivatie".

Laten we de belangrijkste criteria eens overlopen. Met "rechten van de mens" bijvoorbeeld, bedoelen wij ook die van de mensen in de Derde Wereld. Daar worden de meest elementaire rechten dagelijks geschonden: het recht op voeding, onderwijs, gezondheidszorg. Dagelijks sterven er 34.000 kinderen door hongersnood terwijl er op wereldschaal een overschot aan voedsel is. Zo zijn de landen die het meest geïsoleerd worden door hongersnood, juist exportlanden van landbouwproducten. Ze exporteren echter voornamelijk naar de Westerse markt waarbij de winsten opgestreken worden door enkele multinationals. Het zijn deze en andere vormen van uitbuiting die we met MLB bekampen. We steunen dan ook die landen en organisaties, die een einde willen stellen aan de onechtvaardige verhoudingen tussen het Noorden en het Zuiden en binnen het Zuiden zelf. Cuba bijvoorbeeld is er dankzij zijn socialistisch systeem in geslaagd deze elementaire rechten aan zijn bevolking te verschaffen. De VS willen het land echter wurgen onder andere door het opleggen van een embargo dat indruist tegen elk internationaal rechtsgesnel. Op dit ogenblik voeren we met MLB een politieke actie voor de opheffing van die blokkade. We verspreiden de internationale petitie 'Vrede voor Cuba', gelanceerd door Ramsay Clarke, voormalig minister van justitie van de VS. Tot nog toe hebben reeds 50 organisaties en

11.500 personen in België de petitie ondertekend.

MLB werkt niet alleen rond de Derde Wereldproblematiek. De laatste jaren maken we ons vooral ongerust over het toenemende racisme en nationalisme in België en Europa. De burgeroorlog in eks-Joegoslavië toont duidelijk aan tot wat het nationalisme in staat is. Ook bij ons zijn er partijen (zoals het Vlaams Blok) die een 'Joegoslavisch scenario' voor België willen. MLB heeft de strijd tegen het toenemende racisme en nationalisme de laatste twee jaar vooral gevoerd door de petitiecampagne 'Objectief 479.917' aan de unieft te verspreiden. Op twee jaar tijd zijn er meer dan 10.000 handtekeningen opgehaald aan de Leuvense universiteit en hogescholen. Racisme beperkt zich echter niet tot de migranten alleen. Meer en meer sluiten dan ook die landen en grenzen voor vluchtelingen. De repressie tegen studentenvluchtelingen neemt toe. Dit werd onlangs aangetoond in Leuven door de rijkswachtrazzia waarbij 115 personen opgepakt werden. Dergelijke massa-arrestaties zijn ontoelaatbaar in een maatschappij die zichzelf democratisch noemt. We hebben dan ook actief mee opgestapt in de protestbetogingen die volgden op de razzia.

Tenslotte willen we met MLB verder kijken dan onze studentententus lang is. De sociale realiteit in België is niet altijd even mooi als veel studenten denken. In België leven 700.000 personen onder de armoedegrens. In Charleroi draagt de werkloosheid 30%. Het global plan van De-

haene treft nog maar eens de werkende bevolking. Toen in november de arbeiders massaal hun protest lieten horen tegen het plan stonden we met MLB aan de stakingspiketten in Tienen en be-toogden we in Brussel samen met de arbeiders. Verschillende studenten zijn in het heetst van de stakingsbeweging voor een maand vertrokken naar Charleroi en La Louvière. Deze 'stages' zijn niet alleen belangrijk in het opdoen van ervaring voor studenten. Ze zijn tevens de concrete uitdrukking van de solidariteit tussen studenten en arbeiders én tussen Vlamingen en Walen.

Hiermee willen we aantonen dat MLB net zoals de vorige jaren wel degelijk aan de vereiste criteria voldoet. Het beroep van Ekonomika is politiek geïnspireerd. De essentiële vraag die beantwoord moet worden, is of aan de universiteit een linkse studentenwerking ontplooid mag worden. In de huidige situatie van crisis en toenemend racisme denken wij dat het linkse alternatief meer dan ooit verspreid moet worden. Daarom vragen we de kringen niet alleen om MLB te erkennen, maar om zelf ook een maatschappelijk engagement op te nemen. Konkreet betekent dit voor ons het onderschrijven van zowel de petitie 'Vrede voor Cuba' als de petitie 'Objectief 479.917'.

Voor MLB, Ward Coenegrachts

Een wetenschappelijke stap in het amnestiedebat

Zal Leon Degrelle de Belgische staatskas plunderen?

In 1947 droeg Willem Elsschot een gedicht op aan August Borms, een letterkundige die omwille van zijn kollaboratie gefusilleerd was en daarmee martelaar werd van de Vlaamse zaak: "Maar dat salvo, dat finaal is losgebrand, ons allen heeft geraakt, dat voelt heel Vlaanderen". Dat dit gedicht vaak op een beschamende manier gebruikt is om Elsschot volledig ten onrechte nazistische sympathieën aan te wijven, is exemplarisch voor de manier waarop de repressie in Vlaanderen zijn gang is gegaan. Wetenschappers Luc Huyse en Kris Hoflack zetten met een nieuw cahier over enkele aspecten van de repressie een interessante stap in het amnestiedebat.

Met min of meer vaste regelmaat beoort sinds de jaren vijftig het nog steeds traumatiserende gegeven van kollaboratie en repressie na de tweede wereldoorlog weer de Belgische gemeeders, als één van de relikten uit een ver unitaristisch verleden. Het in 1991 verschenen basiswerk "Onverwerkt verleden 1942-1952" van de Leuvense wetenschappers Luc Huyse en Steven Dhondt boarde opzien omdat het een betrouwbare wetenschappelijke studie aanreikte voor een dossier dat meer dan andere politiek hete hangijzers steeds veel te emotioneel gevoerd is.

Prestige

De spraakverwarring in het repressiedebat nam daarenboven vaak babylonische dimensies aan. Er werd zowel door voor- en tegenstanders met termen gegooid waarvan de invulling nooit duidelijk of tenminste niet bij beide partijen dezelfde was, daarmee de faktor bijziendheid in het debat gevoelig verhogend. Het cahier

van Luc Huyse en Kris Hoflack dat nu als naschrift is verschenen bij "Onverwerkt verleden" belicht enkele punten uit dit amnestiedossier die in de vorige publicatie op de achtergrond waren gebleven. Op een wetenschappelijk gefundeerde en uitermate heldere manier zetten ze de deur op een kier voor uitwissing van veroordelingen, maar sluiten die onvoorwaardelijk voor amnestie.

Rode lijn door het werk is het falen van het Belgische gerecht in verband met de afhandeling van de dossiers. Het ideaal van de gelijkberechtiging van verdachten blijkt verre van gerealiseerd te zijn. Zo was de strafmaat direct na de bevrijding veel zwaarder dan in 1945 en 1946 en zijn aan de eerst berechten, ook onder invloed van de op wraak beluste publieke opinie veel strengere straffen toegekend. De behandelde dossiers waren niet de zwaardere en dus meer gekompliceerde gevallen zoals politieke kollaboratie maar wel de kleine garnalen: "Wie het ongeluk had in die periode berecht te worden is aanzienlijk strenger gestraft dan wie later aan de beurt

kwam. Dat is een duidelijke schending van het beginsel van rechtsgelijkheid". Tweede belangrijk punt waarop de gerechtelijke afwikkeling van de kollaboratie is scheefgelopen, is het klasseverschil. Politieke kollaboratie is naar verhouding veel zwaarder aangepakt dan de economische. De reden daarvoor, aldus Huyse en Hoflack, ligt voor de hand. België moest heropgebouwd en daar had men het kapitaal van de economisch kollaborerende klasse voor nodig. Dit had tot gevolg dat "alles wat he". Belgische gevangenisbeleid in de jaren twintig en dertig een groot prestige had gegeven, terzijde is gescheven".

242 Belgen werden uiteindelijk gefusilleerd op basis van foute daden tussen 1940 en 1944. Ook hier blijkt willekeur. Het sterk aanwezige zondebokmechanisme in de eerste maanden na de bevrijding maakte dat in die periode de meeste doodstraffen zijn uitgesproken voor de relatief minst zware vergrijpen.

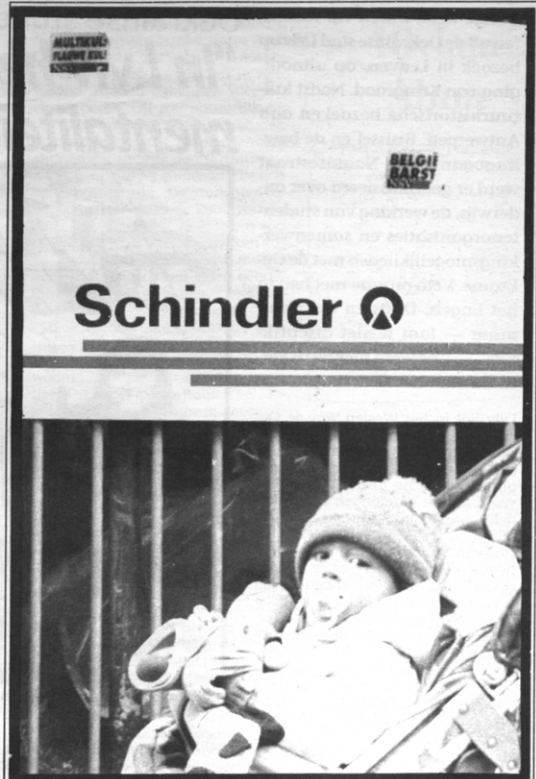
Boete

Opmerkelijk hierbij is de evolutie van de strafmaat zoals die door het auditoraat-generaal werd uitgevaardigd. Volgens een zendbrief van oktober 1944 was lidmaatschap van de Duitse of Vlaamse SS de doodstraf waard. Op 29 november 1945 was dat gedevalueerd tot opsluiting tussen 1 en 5 jaar. Huyse en Hoflack bekritisieren op basis van hun gegevens het actuele voorstel dat de doodstraf (die nu automatisch wordt omgezet in levenslange opsluiting) uit het wetboek zou worden geschrapt. In het voorstel is immers onder druk van Waalse socialisten een uitzondering gemaakt voor "zware misdaden van militaire aard", "wie de doodstraf niet helemaal afschaft, loopt bijgevolg het risico dat het noodlot en niet de gerechtigheid bescijst wie geësekuteerd wordt".

Ook de jongeren (zo'n 24.000 werden op een of andere manier gestraft) werden met een gebrek aan gerechtigheid gekonfronteerd. De fout van de helft van hen was militaire kollaboratie. Hun daaruit volgende wapendracht was een makkelijk aanwijsbaar gegeven om hen snel na de oorlog te veroordelen. De strengere aanpak die toen heerste werd velen fataal.

Terugkeer

Automatisch komen Huyse en Hoflack uit bij het amnestiedebat en maken ze duidelijk waarom amnestie volgens hen niet kan. Dat houdt immers een kwijtschelding in van schuld én boete. Amnestie is retroactief. Bij iemand aan wie amnestie verleend wordt, verdwijnt de fout van het strafblad, wat betekent dat hij vanaf dan zagezegd nooit fout is geweest. Nie wieder Fascismus dus, maar dan heel letterlijk. Amnestie vergeet en vergeeft, zodat het voor sommige slachtoffers van de repressie de mogelijkheid opent om schadevergoeding van de Belgische staat te eisen. Aan datgene waarvoor ze gedetineerd zijn,

Schindler

Het zal wel toeval zijn. Dat de subtielerds van het NSV hun stickers gebruiken om een bord te vervuilen waarop de naam prijkt van de man die honderden Joden uit de kampen redde. En dat we deze foto afdrucken bij een artikel over kollaboratie. En dat zelfs de kleine er bezorgd van gaat kijken. En dat je weinig petten en linten in de cinema zal zien bij de première van de Schindler's List. (foto Frank Viaerie)

waarvoor de burgerrechten zijn kwijtgeraakt enzovoort hebben ze zich dan immers nooit schuldig gemaakt.

Voeren

Wanneer er op grote schaal amnestie zal worden gegeven, betekent dat dat er heel wat Gilford Fours in België zullen opstaan. Eerherstel daarentegen is niet retroactief. Genade is dat ook niet, maar bovendien blijft hier de strafmelding op het strafblad staan. Uitwissing van veroordelingen laat ook de schuld intact maar "geldt die voor alle kollaborateurs of is ze selectief? In Wallonië hoort men vaak zeggen: er kan toch geen sprake zijn van een terugkeer van Degrelle."

Net zomin als Duitsland trots moet zijn op zijn oorlogsverleden mag België allerminst tevreden zijn over de manier waarop de repressie gerechtelijk is uitgevoerd. Huyse en Hoflack zijn wel genuanceerd genoeg om

daarom niet meteen tot het andere uiterste over te gaan: amnestie. Ze schuiven andere oplossingen naar voor, met hun respectievelijke voor- en nadelen. Soms zijn de twee auteurs wel wat té genuanceerd en lijken ze voor de hand liggende conclusies niet te willen (durven?) trekken. De spanning tussen wetenschappelijkheid en opiniëring op basis van de statistische gegevens leidt iets teveel tot een te voorzichtige besluitvorming in wat voor de rest een zeer nuttig werk is voor het voeren van een meer serene amnestiedebat. De vele spellingsfouten in het cahier zullen we daarom maar door de vingers zien.

Jeroen Overstijns

Het cahier "Onverwerkt verleden. Een naschrift" is te bestellen bij het Instituut Recht en Samenleving, Hooverplein 10, tel. 016/28.53.08. Prijs all in bedraagt 350 fr. "Onverwerkt verleden 1942-1952" is uitgegeven bij Kritak Leuven en nog steeds verkrijgbaar voor 995 fr.

Schrijvers, kartoenaisten, DTP-ers en fotografen zijn nog steeds welkom bij Veto, 's Meiersstraat 5. Weer of geen weer (al valt dat laatste niet veel voor, zeg nu zelf), altijd welkom.

Tikkantoor Devano
016/490.890

advantime

Tekstverwerking
Laserprinting * Lay-out
Tekstinbreng

Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen, ...

Gespecialiseerd in wetenschappelijke materies
Professionele aanpak
Jarenlange ervaring

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Lodewijk van Velthemstraat 31
3020 Herent (Veltem-Beisem)

Irma heropgevist

Vorige week kwam het geval Irma Laplasse weer in het nieuws. De immer aimabele minister van justitie Wathelet heeft aan het hof van Kassatie, het hoogste Belgische rechtsorgaan gevraagd om de gerechtelijke procedure die leidde tot de dood van Laplasse te herzien. Indien het hof van Kassatie deze vraag ontvankelijk zal verklaren, moet, na een ingewikkelde procedure, het militair gerechtshof de zaak opnieuw onderzoeken. Irma Laplasse werd ervan beschuldigd informatie te hebben doorgespeeld aan de bezetter, wat leidde tot de dood van zeven verzetsmensen. Directe aanleiding van aanvraag tot herziening is mogelijk het feit dat er getuifeld wordt aan uitspraken van een kroongetuige in de zaak.

Opvallend is hoe de behandeling van de zaak in de Vlaamse pers in de lijn ligt van een van de hete hangijzers van Huyse en Hoflack, namelijk hoezeer de sereniteit van de amnestiepolemieek verstoord wordt doordat het de inzet is van bredere twisten van levensbeschouwelijke aard. Voor Vlaams-nationalisten en voornamelijk Waalse socialisten heeft het amnestiedossier veel meer dan een feitelijke een grote symbolische waarde. Beiden karikaturiseren dan ook historische gegevens. Enkele kollaborateurs worden door de Vlaamse beweging tot mythische proporties opgeblazen, fouten lijken niet bestaande. Daartegenover staat de belgicistische houding die elke opening van het amnestiedebat ziet als een kniebuiging voor de vijand en heel de Vlaamse Beweging als verbrand beschouwt.

De Morgen vond vrijdag dat Wathelet was gewicht voor de Vlaams-nationalistische eisen. Loodrecht daarop stond de reactie van De Standaard, die euforische geluiden liet horen en liet verstaan dat de waarheid eindelijk het daglicht zou zien. Beide reakties zijn echter maar gedeeltelijk correct. De Vlaamse eis is immers steeds een eis tot kollektieve herziening geweest, zo stellen Huyse en Hoflack, en dus niet geval per geval, zoals nu dat van Irma Laplasse. Anderzijds is het een eerste duidelijk signaal naar de kiezer dat het repressiedossier voor de federale regering na de recente vraag van Albert II een te bespreken topic is. En dat is iets wat bij belgicisten niet in goede aarde zal vallen. Wathelet bewandelt met de zaak Laplasse dus een diplomatische en niet geheel onverdienstelijke middenweg. Het is een klein voorbeeld van het nut van de informatie die het cahier van Huyse en Hoflack aanreikt.

(jo)

Vorige week waren vijf studenten uit de Oekraïense stad Lviv op bezoek in Leuven, op uitnodiging van Kringraad. Naast cultuurhistorische bezoeken aan Antwerpen, Brussel en de bowlingbaan in de Naamsestraat werd er gediscussieerd over onderwijs, de werking van studentenorganisaties en samenwerkingsmogelijkheden met de Oekraïne. Veto praatte met hen in het Engels, Duits en Oekraïens, maar — laat u niet afschrikken — alles werd hier reeds vertaald naar het Nederlands.

Lviv ligt in het Westen van de Oekraïne, tegen de Poolse grens. De stad was lang Pools grondgebied, maar bleef sinds de tweede wereldoorlog onder Russische heerschappij. Die verschillende bezettingen lieten duidelijk hun sporen na: Lviv is waarschijnlijk de meest nationalistische stad van de Oekraïne. Sinds de negentiende eeuw groeiden hier de belangrijkste dissidente bewegingen en het was in Lviv dat eind jaren '80 de massa op straat kwam voor onafhankelijkheid. Die wrok tegen alles wat Russisch is blijkt heel levendig. Zo weigerden de studenten Russisch te praten — jarenlang de officiële taal, nu is dat Oekraïens — en steigerden ze als iemand de Russische naam van hun stad (Lvov) uitsprak.

Verborgen

Dzvinika: "Lviv is een echt Oekraïense stad en tegelijkertijd ook een internationale stad. Je vindt er een mengeling van culturen omdat de stad verschillende heerschappijen gekend heeft: Oostenrijks-Hongarij, Polen, Rusland. Het is ook een echt Europees stad: er wonen naast Oekraïens Polen, Russen, Roemenen, joden."

Oekraïense studenten op bezoek in Leuven "In Lviv heerst echt een Europese mentaliteit"

Oekraïense studenten poseren even in de 's Meiersstraat

Veto: Zijn er geen problemen tussen die verschillende culturen?

Dzvinika: «Nee, niet echt. Er zijn ook wel een paar nationalistische verenigingen zoals hier in België. Maar hun impact is niet zo groot dat je echt van een probleem kan spreken.»

Veto: Is het leven in Lviv sterk veranderd sinds de val van het kommunistische systeem?

Dzvinika: «De stad is grotendeels dezelfde gebleven. Het was altijd een mooie stad. In het Westen denkt men vaak dat wij alleen grijze gebouwen

hebben. Er zijn nu een heleboel winkels bijgekomen, mooie winkels die goed gevuld zijn, maar helaas ook erg duur. Aan de stad zie je niet direct dat er een crisis heerst, maar dat zie je hier in België ook niet. Een aantal voorzieningen tonen wel duidelijk de symptomen: de schaarse water- en elektriciteitsvoorziening, het slechte wegen...»

(Vorige week werd bekend dat Turkmenistan de gastoevoer naar de Oekraïne afsluit wegens te grote schulden, nvdr.)

(foto Karel De Weerd)

Taras: «Het verschil tussen rijk en arm is groter geworden. De armen zijn vaak nog armer geworden, de rijken nog rijker. Maar je kan je afvragen of er in het Westen geen gelijkaardige evolutie is. Tijdens de Sovjet-macht was dat probleem er trouwens ook, maar het was beter verborgen.»

Veto: Heeft het onderwijs daar ook invloed ondergaan?

Julia: «Financieel is het er iets slechter op geworden. In sommige gevallen moet nu betaald worden voor het onderwijs. Wat het onderwijsstelsel

betreft en de examens is er niet veel veranderd.»

Dzvinika: «In de leerstof zijn er dan wel weer wijzigingen. Er worden nog steeds dezelfde vakken gedoceerd, maar hun inhoud is gewijzigd, geschiedenis bijvoorbeeld: in de nationale geschiedenis leren we nu over de Oekraïne. In de richting die ik studeer — journalistiek — kwamen er een paar nieuwe vakken bij, zoals massamedia, massamedia.»

Slag

Veto: Is er een ingangsexamen om toegang te krijgen tot de universiteit?

Taras: «Ja, er is een ingangsexamen. Die examens zijn niet eenvoudig, maar de meeste studenten slagen toch.»

Veto: Trachten jullie met de studentenbeweging dit beleid te beïnvloeden?

Taras: «Wij hebben hetzelfde doel als de studentenbeweging hier in België: democratisering van ons onderwijs, het aanpakken van sociale en wetenschappelijke problemen. We onderhouden ook dezelfde problemen als jullie. Onze invloed is ook zoals hier afhankelijk van over welk onderwerp het gaat. De ene keer halen we onze slag thuis, de andere keer weer helemaal niet.»

Veto: Jullie zijn hier met drie meisjes en twee jongens, betekent dat dat vrouwen sterk vertegenwoordigd zijn aan de universiteit?

Dzvinika: «Ja er studeren heel wat vrouwen aan de universiteit, we zijn wel een beetje feministisch (lacht). Maar het verschilt natuurlijk wel naargelang de studierichting. In de technische studierichtingen zitten nog steeds meer jongens, meisjes studeren bijvoorbeeld vaker talen.»

Veto: Hoe staat het met de werkgelegenheid voor jonge afgestudeerden? Geven jullie jezelf veel kans op een goede job?

Dzvinika: «Dat is ook weer sterk afhankelijk van wat je studeert. Zelf studeer ik journalistiek en daar komt het er vooral op aan veel ervaring op te doen. Tijdens onze studies mochten we al een heleboel artikels schrijven. Sommige studenten werken als persverantwoordelijke voor de kandidaten tijdens de komende verkiezingen, zelf werk ik voor een informatieagentschap. Op die manier ben ik eigenlijk al zeker van werk in de toekomst. Er zijn dan ook heel wat kranten, een aantal die al een heel lange geschiedenis hebben, maar nieuwe publicaties schieten nu als paddestoelen uit de grond. Er zijn in Lviv zelf twee televisiestations, een openbare en een private omroep.»

Taras: «Als ingenieur ben ik zeker dat ik geen werk zal vinden.»

Julia: «Als modeontwerpster ook niet.»

Pasjes

Dzvinika: «Op dit moment zitten we in een crisisperiode. Een aantal bedrijven hebben het heel moeilijk. Daarom worden maatregelen ingevoerd als het geven van onbetaald verlof, er worden ook mensen ontslagen. Maar het is nog mogelijk om werk te vinden want er zijn ook heel wat nieuwe initiatieven, mensen trachten nieuwe zaken op te starten.»

Hala: «Er is dus een werkloosheid van ongeveer tien procent; jongeren maken hiervan wel de grootste groep uit. Soms kiezen jongeren er voor om geen vast werk te hebben. Ze trachten dan liever wat zaken te doen, door bijvoorbeeld in het buitenland dingen aan te kopen en die thuis verder te verkopen.»

Veto: Voelen jongeren zich in het algemeen goed met de veranderende situatie?

Dzvinika: «De meeste voelen zich beter met de nieuwe vrijheden die ze hebben. Ze denken dat de economische toestand zal verbeteren. De Oekraïne staat staat nog maar in haar kinderschoenen en bijgevolg gaat ze ook slechts in kleine pasjes vooruit. Kwa mentaliteit is er heel wat veranderd. In Lviv heerst er echt een Europese mentaliteit.»

«De meeste jongeren willen dan ook in de Oekraïne blijven, wij in elk geval ook. Sommigen willen wel weg, verlied door verhalen van rijkdom en mooie huizen die ze ergens anders zouden kunnen verwerven. Het is natuurlijk gemakkelijker om weg te gaan, maar hier is belangrijk dat jongeren hier blijven om de Oekraïne op te bouwen.»

Oekraïne: tussen de GOS en West-Europa Onzekere toekomst

In het Westen is de Oekraïne vooral bekend als 'de graanschuur van Europa' én van de vreselijke kernramp in Tsjernobyl, die nu nog steeds een groot gebied onbewoonbaar maakt. Momenteel is de Oekraïne echter vooral een onafhankelijke staat in volle ontwikkeling: met grote armoede en snelle rijkdom, traditionele waarden en MTV en een moeizame evolutie naar democratie.

De onafhankelijkheidsstrijd in de Oekraïne is geen recent fenomeen. Reeds van in de Middeleeuwen kent dit land verschillende bezetters. In grote lijnen komt het erop neer dat het Westerse deel vaak onder Poolse heerschappij kwam, terwijl het Oosten werd opgeëist door Rusland, maar ook Roemenië en Tsjecho-Slovakije kregen ooit een deel van de koek. De tweede wereldoorlog bracht het hele gebied bij de USSR.

Onder Stalin werden alle nationalistische tendenzen hardhandig onderdrukt. Zijn 'Russifikatiepolitiek'

streefde naar een eenmaking van het omvangrijke gebied, wat zoveel betekende als het opdringen van de Russische taal en wetten aan de verschillende deelrepublieken. Dit stimuleerde echter vele Oekraïense intellectuelen, schrijvers en kunstenaars om rond eigen taal en cultuur te werken. Zij werden vaak hardhandig aangepakt en gedeporteerd naar Siberië of de Goelag.

Mank

De grotere openheid tijdens het regime van Chroetsjov zorgde ervoor dat de dissidenten hun eisen opeenvoer maakten. Zij waren meestal geen separatisten: ze ijverden enkel voor een vrijer klimaat, met behoud van eigen cultuur, taal en onderwijs. Pas in de jaren '70 werden ze stoutmoediger en kwamen er stemmen op voor onafhankelijkheid. Dat leidde dan weer tot een grote zuivering door de KGB in alle maatschappelijke echelons.

Pas onder Gorbatsjov groeide de ontvoogdingsbeweging uit tot een massabeweging. Dit dankzij de perestrojka, maar ook door de ramp in Tsjernobyl in 1986. Die bracht een storm van kritiek los op de uitbuiting van het Oekraïense grondgebied en de daarbij horende milieuvuiling. De eisen werden nu heel duidelijk: Oekraïens als officiële taal, vrijheid van godsdienst en informatie, klaarheid over duistere periodes uit de geschiedenis, zoals de hongersnood in de jaren dertig en de ramp in Tsjernobyl.

In 1988 ontstond dan Roech, de Oekraïense volksbeweging voor perestrojka. Roech kon wegens interne verdeeldheid — er zijn heel wat etnische minderheden in de Oekraïne, die verschillen tussen verschillende stre-

ken zijn vrij groot — echter niet uitgroeien tot een echte partij, maar vormt een soort democratisch blok. Tijdens de verkiezingen in 1990 behaalden zij 170 stemmen tegenover 280 voor de voormalige kommunisten. Net zoals in verschillende andere Oost-Europese landen blijven de voormalige bewindslieden — maar dan plots met een ander programma — dus aan de macht. Zo ook voormalig KP bewindsman Leonid Kravchuk, eerst voorzitter van de Opperste Sovjet, later trekpaard van het Oekraïense nationalisme en nu verkozen als president. Over zijn houding zijn de meningen sterk verdeeld. Sommigen spreken van een handige omschakeling om aan de macht te komen. In ieder geval is zijn beleid vaak dubbelzinnig en trekt hij behoorlijk wat macht naar zich toe.

Net als met de democratie loopt het ook met de economische hervormingen mank. Nochtans heeft de Oekraïne een groot potentieel aan grondstoffen als steenkool, ijzer en fosfaat, een vruchtbare grond en een lange landbouwtraditie, scheepsbouw, militaire industrie en metalurgie. Volgens een studie van de Duitse bank is de Oekraïne van alle GOS-staten dan ook het best geplaatst om economische moeilijkheden te overwinnen.

De voorstellen die door de opeenvolgende regeringen werden geformuleerd pleitten voor een geleidelijke overgang naar privatisering, met behoud van staatscontrole. Het stuk van de vroegere plan-economie blijft echter zwaar wegen en van de privatisering kwam weinig in huis. Zo was eind '92 nog steeds 96 procent van de bedrijven in handen van de staat. Er werd een inflatie gemeten van meer dan 2600 procent en de produktie in industrie en landbouw daalde met ongeveer tien procent.

Deze economische crisis brengt vooral de binnenlandse samenhang in gevaar. De grootste problemen zijn er met de Russische minderheid, die toch een twintig procent van de bevolking uitmaakt. Ook in het Oosten van de Oekraïne waar meer

Russen wonen vond het referendum voor onafhankelijkheid nog een meerderheid. Naar alle waarschijnlijkheid hoopten zij op een economische vooruitgang in een onafhankelijk Oekraïne. Nu die grotere rijkdom uitblijft is het maar de vraag of zij zich blijven schikken in deze situatie. De verkiezingen eind deze maand worden dan ook angstig tegemoet gezien. Men vreest voor een uitbarsting van de spanningen tussen Oost- en West-Oekraïne. Voorlopig respecteert de Oekraïense overheid in ieder geval de mensenrechten van haar minderheden. Zo staat het de Russen vrij hun eigen taal te gebruiken, ook in het onderwijs.

Onder andere om die Russische minderheid niet tegen het hoofd te stoten — en natuurlijk ook om economische redenen — trad de Oekraïne toe tot het GOS (Gemeenschap van Onafhankelijke Sovjetstaten). De Oekraïne en Rusland worden binnen dit gemeenbest echter steeds meer de belangrijkste tegenstanders. Ze zijn er konfliktieren rond de verdeling van de Zwarte Zeevloot, die op Oekraïens grondgebied ligt. Ook de Krim is een zorgenkland. Hier woont een meerderheid aan conservatief etnische Russen en Rusland maakt nog steeds aanspraak op het gebied.

Aanspraak

De Oekraïne gaat zich dan ook meer en meer richten op haar buurlanden in Oost-Europa en op het Westen. Zo onderhoudt zij goede relaties met Polen, Hongarije en Slowakije. Men vroeg reeds steun aan het IMF en de Wereldbank en op middellange termijn wil de Oekraïne ook volwaardig lid worden van de Europese Gemeenschap.

De Oekraïners hebben uiteindelijk hun lang begeerde vrijheid verworven maar of het hen al veel geluk heeft gebracht is onduidelijk. Onderzoek wees uit dat slechts zeven procent van de bevolking profiteert van de op dit moment bestaande toestand van chaos en corruptie. Een journalist omschreef het als volgt in een reportage in National Geographic: "The celebration is still going on, but the band's playing out of tune".

Karen De Pooter

Karen De Pooter

K **STUDENT**

Nog even flink doorgaan voor het spannend wordt? **VERDIEN TOT 350 FRANK PER UUR BIJ KI PARTNERS**

overzichten

- Werk mee aan een PR-actie in Brussel
- Kies zelf de dagen waarop je komt werken
- Overdag of 's avonds en/of week-end
- Ben je vrij in februari, maart...?
- Kazernestraat 80 - 1000 Brussel

Ben je tussen 18 en 25 en doe je hogere studies?

Bel **02/513.29.05** van maandag tot vrijdag tussen 12 en 13 of 16 en 18h.

Ref. 100-055

Veto drie weken in Joegoslavië

Enkele weken geleden berichtte Veto over Flying University, een project dat tot doel heeft een universitaire korridor tot stand te brengen met het vroegere Joegoslavië. Ondertussen vertrokken een dertigtal Belgische studenten gedurende twee weken naar verschillende steden in Slovenië, Kroatië en Servië. Deze week een verslag van de reeks ontmoetingen in Slovenië, volgende weken komen de andere deelrepublieken aan bod.

Het project startte in maart 1993, toen een veertigtal artiesten uit verschillende republieken van Eks-Joegoslavië hun werk in Louvain-la-Neuve tentoonstelden. Uit kontakten met de plaatselijke studentenvereniging — Assemblée Générale des Etudiants de Louvain (AGL) — groeide een gemeenschappelijk project dat op zijn minst ambitieus genoemd kan worden. Aan Joegoslavische kant engageerden Boris Bakal (conceptueel artiest) en Ivana Momcilovic (scenarioschrijfster) zich vanuit hun specifieke positie als artiesten die zich verzetten tegen een etnische indeling die in hun ogen geen betekenis heeft. De AGL engageerde zich tot een reflectie op de notie 'identiteit' vanuit de specifieke situatie van student.

Men vertrok van het idee dat wij in West-Europa eveneens te kampen hebben met een identiteitscrisis op verschillende vlakken. Ook wij ondervinden moeilijkheden om een sterke affirmatie van een eigen identiteit te combineren met solidariteit of zelfs maar verdraagzaamheid voor anderen. Het hoeft nauwelijks herhaald te worden dat in het vroegere Joegoslavië behoorlijk wat waarden op het spel staan — denk maar aan democratie, multicultureel samenleven — die ons in het Westen nauw aan het hart (behoren te) liggen. In Louvain-la-Neuve werden een groot aantal rondtafelgesprekken georganiseerd waarbij vanuit verschillende invalshoeken over identiteit en verdraagzaamheid nagedacht werd. Ondertussen werden andere Belgische universiteiten bij het project betrokken. Hierbij werd onmiddellijk duidelijk dat het project in iedere universiteit zijn eigen leven ging leiden (of helemaal geen ingang vond).

Het project werd reeds van bij de aanvang beschouwd als een uitwisseling: Boris en Ivana vlogen letterlijk heen en weer tussen Brussel, Zagreb en Belgrado en trochten iets gelijkaardig in Eks-Joegoslavië op te starten. Dit resulteerde in een georganiseerd bezoek van Belgische studenten tussen 24 januari en 5 februari aan verschillende republieken van het vroegere Joegoslavië. De organisatoren hadden deze ontmoetingen aanvankelijk gepland als een gemeenschappelijke reflectie over identiteit, maar uiteindelijk bleken voor de meeste deelnemers de persoonlijke kontakten en de uitwisseling van informatie belangrijker en leerrijker.

(sb)

In dit gebouw proberen Sloveense jongeren een nieuwe dimensie aan cultuur te geven

(foto Sarah Bracke)

Joegoslavië deel 1: een blik op Slovenië Nazi-symbolen en een verlaten legerkazerne

Aan de republiek Slovenië werd door Flying University maar één dag gewijd, onder meer omdat ginds weinig mensen bereid gevonden waren om mee te werken aan het project. Nochtans is het een boeiende streek. Ze grenst aan Italië en Oostenrijk en heeft als hoofdstad Ljubljana, bekend om haar rijke culturele leven.

De onafhankelijkheidsstrijd die Slovenië gekend heeft, gedurende tien dagen en dit drie jaar geleden, ligt al ver uit het geheugen. Ondertussen doet het land alle moeite om zich in West-Europa te integreren; de oorlog in de buurlanden staat nauwelijks op de politieke agenda. Het standpunt hierover van een groot deel van de Sloveense bevolking werd treffend verwoord door de minister van internationaal office van de — bijzonder professioneel georganiseerde — overkoepelende studentenorganisatie, de zogenaamde 'Student Government'.

Paspoort

Vele Slovenen hadden volgens haar reeds lang zitten uitkijken naar het moment dat hun land, voor het eerst in de geschiedenis, zijn onafhankelijkheid zou verwerven. Zij willen zich nu op de eerste plaats concentreren op de toekomst van hun land, een toekomst waarin Europa (lees: West-Europa) centraal staat. Zij wil-

praktijken.

De indruk die men krijgt van dit land is er vooral een van onduidelijkheid. Het communisme is officieel verdwenen, maar het zijn voor een groot deel dezelfde mensen die het land besturen. De studenten zijn zich bewust van deze contradictie: Vroeger werd aan de universiteit het vak 'kommunisme' gedoceerd. Nu is dat vervangen door 'nationalisme', maar de docenten zijn dezelfde gebleven.

Tom Delrue
Karen De Pooter

len zo vlug mogelijk Europeanen worden, volgens de minister. "We never really were Yugoslavian, anyway." Zij beschouwt dit niet als nationalistisch, maar als de expressie van hun eigen identiteit. Enkele kritische medewerkers van de oppositie-studentenradio wisten te vertellen dat de Student Government, die de studenten officieel vertegenwoordigt in de nationale regering, slechts door veertig procent van de gehele studentenpopulatie verkozen was.

Bijzonder interessant was de ontmoeting met enkele artiesten van Neue Slovenische Kunst (NSK), een kunstkollektief dat nogal omstrede werk produceert. Het kollektief bestaat uit verscheidene groepen die zich samen als een artistieke staat beschouwen (NSK state). Een staat die enkel gesitueerd is in een tijdsdimensie en dus geen territorium opeist. De groepen vervullen verschillende functies: zo is Nordung verantwoordelijk voor de dansproducties. De meest bekende groep is wellicht Laibach die omschreven wordt als het muziekdepartement.

Individu

De verschillende afdelingen vormen een organisch geheel, ze functioneren als het ware als ledematen van eenzelfde lichaam. De officiële kunst onder het kommunistische regime werd verondersteld een specifieke boodschap te dragen en in die zin werd een kunstwerk vaak herleid tot loutere representatie, tot één dimensie. De initiatiefnemers van het kollektief wilden deze verstrikende situatie aan de kaak stellen door de band tussen kunst en ideologie te parodiëren.

De idee om Sloveense kunst aan te duiden met een Duitse naam, was reeds een regelrechte provocatie. De enorme invloed die de Duitse cultuur gehad heeft in de Sloveense geschiedenis, is op bepaalde ogenblikken traumatisch geweest. Als reactie hierop was het bijvoorbeeld jarenlang verboden om de hoofdstad Ljubljana aan te duiden met haar Duitse naam Laibach. Daarnaast gebruikte NSK een overvloed aan nazi-symbolen in dansvoorstellingen en videoclips. Het feit dat concerten van Laibach regelmatig bezocht worden door skinheads die het gebeuren interpreteren op zijn eerste ideologische dimensie, zal het NSK een zorg wezen, aldus enkele leden.

Na de val van het burocratische regime zijn de klemtonen binnen het

kollektief toch wel verschoven, ondermeer omdat de Duitse verwijzingen voor een deel hun uitdagende kracht verloren in de nieuwe realiteit. NSK heeft het tegenwoordig over 'New Collectivism', wat zij omschrijven als "de vrije keuze van een individu om zijn persoonlijkheid te onderwerpen aan de kollektiviteit". Ze ontwikkelden hun eigen paspoort waarbij elk officieel lid een document ondertekent waarin hij of zij de vrije keuze bevestigt om in zekere zin te de-personaliseren. De leden van NSK beschouwen dit eerder als een vrijblijvend spel. Het waanzinnige nationalisme lijkt echter, zowel letterlijk als figuurlijk, beangstigend dichtbij.

Kraken

Daar waar NSK doorheen zijn kunst de kwalen van een samenleving lijkt te parodiëren, staat Metelkova voor een resolute breuk met die samenleving. De naam Metelkova verwijst naar een legerkazerne in Ljubljana die sinds de terugtrekking van het vroegere Joegoslavische leger in 1991, in onbruik raakte. Het sur-realistische kader van een lege kazerne in het centrum van een stad, trok allerlei alternatieve groepen aan die het geheel omvormden tot een immens kraakpand. In de euforie van de onafhankelijkheid werden de krakers getolereerd. Vanuit het stadsbestuur werd zelfs overwogen om er een alternatief kunstencentrum op te richten. Ondertussen is een groot deel van de tolerantie verdwenen — en dit op meerdere vlakken in de Sloveense samenleving — en deze winter sloot het stadsbestuur alle elektriciteits- en wassertoevoer naar de gebouwen af. Het feit dat de krakers nu illegaal elektriciteit aftappen, heeft de relaties met het stadsbestuur niet verbeterd.

Eilandje

Tijdens het bezoek van Flying University waren vrijwilligers de gaten in de muren aan het dichtten. Die waren het gevolg van een poging van het stadsbestuur om de gebouwen neer te halen. Verschillende groepen hebben ondertussen mensen gemobiliseerd om, ondanks de winterkou, permanent in Metelkova aanwezig te zijn en zo verdere acties van het stadsbestuur te voorkomen. Momenteel zijn in Metelkova twee vroeegroepen en een homogroep gevestigd. Er is een fotoen striptelier, er zijn ruimtes waar muziekgroepen kunnen oefenen en optreden en er is een bar. Metelkova is een eilandje waar politieke, artistieke, sociale creativiteit een eigen leven kan leiden. Blijikbaar vormt dit nauwelijks drie jaar na de onafhankelijkheid van Slovenië een bedreiging voor het huidige regime.

Sarah Bracke

Belgen in Oekraïne Impressies van Lviv

Enkele weken geleden trokken een paar studenten van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie naar de Oekraïne op uitnodiging van Students Brotherhood Lviv. Op die manier wilde men kontakten leggen met de studentenvereniging aldaar en ook meer te weten komen over hun werking en organisatie. Enkele impressies van een boeiend land.

Het doel van de reis was Lviv, de mooie, zij het ietwat verwaarloosde stad tegen de Poolse grens. Lviv is, zoals de Oekraïense studenten het zelf verwoorden, "een echte Oekraïense en tegelijk ook Westerse stad". Lviv is de hoofdstad van Westelijk Oekraïne waar de meeste etnische Oekraïners wonen. Bijgevolg is het ook de meest nationalistische stad in de Oekraïne. Een woord dat de Oekraïners echter niet graag horen omdat dat voor hen zoveel betekent als 'fascistisch' en daar willen ze niets mee te maken hebben (ook Duitsland was een van hun bezetters).

Voor hen gaat het erom het Russische juk, dat duidelijk diepe wonden naliet, van zich af te werpen. Dat zulk nationalisme echter op zoek moet gaan naar een goed evenwicht bewijzen de problemen in Joegoslavië. In ieder geval weigeren de studenten in Lviv momenteel onder elkaar Russisch te praten. De student Slavistiek die speciaal mee was gereisd werd aldus een beetje buitenspel gezet. Nochtans is het Russisch de moedertaal van zestig procent van de Oekraïense bevolking, niet alleen van de Russische minderheid.

Museum

Dat Lviv dus niet model staat voor de hele Oekraïne bewees de uitstap naar Kiev alvast. Een stad die meteen veel meer Russisch aandoeft — er worden ook veel meer etnische Russen. Kiev is een stad met hoge, imposante gebouwen met vaak bovenop de daken een of Russische tekens zoals de ster. De eerste indruk is dat in Kiev de chaos veel groter is dan in Lviv. De zwarte markt, corruptie, maffia zijn er nog sterker aanwezig. Zowel in private als openbare sector tracht men overal munt uit te slaan. Voor een museum bijvoorbeeld kochten de Belgische bezoekers acht tickets waarna hen ingang geweigerd werd onder het voorwendsel dat ze slechts zes tickets hadden afgegeven. Een beetje smeergeld lost zulke problemen snel op.

En aan harde valuta ontbreekt het de meeste Oekraïners. Ondanks het feit dat voor de studenten (lage) beur-

zen voorzien zijn, blijven er financiële problemen, zowel voor de studentenbeweging als voor individuele studenten. Vooral de snelle, onvoorspelbare prijsstijgingen bemoeilijken het dagelijks leven. Toen de Belgische en Oekraïense studenten na hun uitstap naar Kiev per trein terug wilden keren naar Lviv bleek dat de prijs van een ticket op één dag was verviervoudigd. De Oekraïners hadden bijgevoel plotse 25 dollar te kort, wat overeenkomst met twee maandenlonen van een gemiddelde Oekraïner.

Cel

Dat de overstap naar democratische structuren traag verloopt werd ook duidelijk na analyse van universiteit en studentenbeweging. Formeel hebben de studenten in Lviv inspraak in een aantal organen (een beperkt aantal dan hier), maar in de praktijk wordt daar niet veel rekening mee gehouden. Een toestand die natuurlijk niet helemaal verschillend is van de Belgische situatie.

Opvallender is dat veel studenten soms angst lijken te hebben om open te praten over onder andere studentenorganisatie en politiek. Hun antwoorden blijven soms ontwijkend of oppervlakkig. De reden hiervoor is niet altijd even duidelijk. Het kan zijn dat ze nog niet gewend zijn aan die nieuwe vrijheden, of dat er gewoon een zeker wantrouwen bestaat tegenover onbekenden. Het zou ook kunnen dat ze hun land niet te veel willen blootstellen aan kritiek, uit angst de recent verworven vrijheden opnieuw kwijt te raken indien de vroegere kommunistische leiders of vrsland van de benarde situatie zouden profiteren.

Kontradiktie

Zo wilden ze ook over de problemen waarmee hun stad te kampen heeft — waaronder de onveiligheid op straat — niet veel kwijt. Men kan zich ook afvragen in hoeverre ze helemaal vrij zijn in hun doen en laten. Zo zou een journalist vorig jaar tot vijf jaar cel veroordeeld zijn omdat hij president Kravchuk beschuldigde van maffia-

T-SHIRT CLUB

Wij verzorgen al uw drukwerk
op
T-shirts, sweaters, trainingen,
polo's,...

COLOR PRINTING

Uw eigen ontwerp, foto's, logo's,
tekeningen, in zwart of kleur.
ZELFEN VOOR 1 STUK

**SPECIALE PRIJZEN VOOR
GROEPSBESTELLINGEN**

DIESTRAAT 122 LEUVEN ☎ 016/23.76.76

Fietsverhuurdienst -en kollektief krijgen vorm

Fietsen onder Alma 2?

Momenteel werken stad Leuven, de universiteit, de vakbonden en de studenten samen aan een fietskollektief en een fietsverhuursysteem. Door deze unieke samenwerking komt de mobiliteitsdiskussie in Leuven duidelijk in een stroomversnelling.

Binnen het Leuvense studentenwereldje is de aandacht voor de fiets en een ekologischer vervoersbeleid al langer onderwerp van discussie. Vorige jaren waren er een tiental fietsakties van Sociale Raad en Genoeg. Terzelfdertijd werkte Milieuraad aan een mobiliteitsplan voor de universiteit en de stad Leuven. Dit jaar pakte Sociale Raad de draad terug op door deze problematiek te gaan bespreken op de Raad voor Studentenvoorzieningen. Momenteel ligt er — mede op initiatief van de studenten — een concreet plan voor.

Tijdens een eerste bijeenkomst werd al vlug duidelijk dat alle betrokken partijen zo hun eigen redenen hebben om aan deze plannen mee te werken. Zo willen stad Leuven en de universiteit vooral werk maken van een nieuwe campagne tegen fietsdiefstallen. Deze vorm van criminaliteit is in Leuven weliswaar niet nieuw maar neemt de jongste jaren wel onrustwekkende proporties aan. Preciese cijfers zijn er echter niet, want de meeste fietsdiefstallen worden niet aangegeven aan de politie. De studenten beklemtonen vooral het ecologische element: de fiets moet duidelijker als alternatief voor de auto naar voor worden geschoven als we de stad Leuven terug een stuk leefbaarder willen maken. Voor de vakbonden is naast dit ecologisch argument ook de tewerkstelling belangrijk: zij hopen via het fietsverhuursysteem en het fietskollektief (ook wel fietswerkplaats genoemd) ook een aantal jongeren uit het deeltijds onderwijs voor een bepaalde periode aan een job te helpen.

Streep

Bij het opzetten van de fietsverhuurdienst en het fietskollektief wordt momenteel uitgegaan van de cv Leuco. Deze koöperatieve venootschap heeft tot doel laaggeschoolde, kansarme jongeren, die in het regulier arbeidscircuit geen werk vinden, tewerk te stellen gedurende een bepaalde periode. Hierdoor kunnen ze zinnvolle werkervaring opdoen, die hen moet voorbereiden op de overstap naar het reguliere arbeidscircuit. Volgens de voorstellingsfolder wordt via begeleiding en tewerkstelling eveneens gewerkt aan een sociale integratie en sociale weerbaarheid van de jongeren. De jongeren zouden in dit project een arbeidscontract van bepaalde duur krijgen — namelijk veertig weken — om gedurende vijftien uren per week te werken.

Een eerste onderdeel van het fietsakktieplan is het opstarten van een fietsverhuursysteem, waarbij een groot aantal tweedehands fietsen te huur zouden aangeboden worden. In de plannen die momenteel voorliggen wil men deze fietsen duidelijk herkenbaar maken door ze te voorzien van een specifieke kleur (bijvoorbeeld wit) en een opvallend logo. Door graveren en registratie bij de politie en het beschikbaar stellen van een stevig slot hoopt men de kans op diefstal van de fietsen gevoelig te beperken. Het feit dat er nu massaal beweylde en herkenbare tweedehandsfietsen op de markt zouden gebracht worden, zou ook de fietsdiefstal in zijn geheel moeten terugbrengen. De productie van deze fietsen zou trouwens ook gebeuren door de jongeren van Leuco.

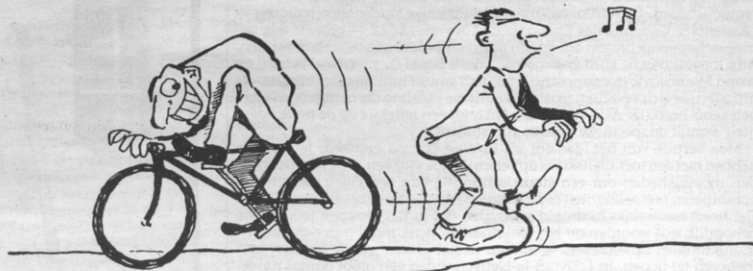
Logo

Dit fietsverhuursysteem mikt — naast de toeristen — duidelijk op de studenten. Zo is het de bedoeling dat deze fietsen gedurende de volledige periode van de studies kunnen gehuurd worden. De prijs om een fiets te huren bestaat enerzijds uit een huurprijs en een huurwaarde, die op het einde van de huurperiode terugbetaald wordt. Als huurbedragen circuleren momenteel bedragen van 1000 à 1500 frank per akademiejaar, waar-

borg inbegrepen.

De voordelen van deze verhuur zijn legio. De studenten dragen zelf geen investeringsrisiko meer, waardoor een student zijn studiebudget weer met enkele duizenden franken ziet verhogen. Bij eventuele diefstal kan men toch nog, onder strikte voorwaarden en eenmalig, voor de verdere huurperiode over een gratis fiets beschikken. Aangezien de fietsen herkenbaar en goed beschermd zijn, is deze fietsverhuurdienst ook een uitstekende vorm van diefstalpreventie. Het massaal op de markt brengen van tweedehands-huurfietsen zal meteen ook een fikse streep door de rekening van de zwarthandelaars zijn. Toch kan men zich de vraag stellen hoeveel studenten op het einde van hun studies nog met dezelfde fiets zullen rijden als bij de aanvang van de studies. Een opvallende kleur en logo en een stevig slot zullen de professionele diefstal-firma's er immers niet van weerhouden die verhuur-fietsen in hun bestelwagons in te laden om die elders in Vlaanderen te gaan verkopen. Daarom wordt het tijd dat er eindelijk werk wordt gemaakt van een uniform

FIETSDIEFSTAL NEEMT ONRUSTWEKKENDE PROPORTIES AAN ...

NIX

registratiesysteem van fietsen voor Vlaanderen, zodat niet elke stad zijn eigen graveersysteem hoeft te ontwikkelen.

Toren

Aansluitend bij dit fietsverhuursysteem wordt ook een fietskollektief opgesteld. Dit fietskollektief zou een sociale fietswerk- en trefplaats kunnen worden. Zo zouden studenten in deze werkplaats zelf aan hun fiets

kunnen sleutelen, waarbij ze gebruik kunnen maken van de ruimte en het materiaal van het fietskollektief. Zo'n initiatief kadert in het versterken van de autonomie van de studenten waardoor die zich een stuk sterker zullen betrokken voelen bij hun persoonlijke mobiliteit. Wanneer de studenten zelf hun fiets herstellen zouden bovendien enkel de materiaalkosten moeten betaald worden.

De studenten kunnen zich zelfsprekend ook laten bijstaan bij het herstellen van de fiets door de deel-

tijds werkende jongeren. Hierbij zou dan wel een herstelkosten moeten betaald worden van ongeveer vijftig tot honderd frank per uur plus de herstelkosten (oliën, materialen). Toch blijft het ook hier belangrijk dat de student zelf zoveel mogelijk bij het initiatief betrokken wordt. Net zoals het samen koken op kot of in de Alma, kan ook het eventueel samen werken aan zijn fiets als een sociaal proces beschouwd worden. Zo voorkomt men ook dat er bij de studenten een beeldvorming rond dit fietskollektief gaat ontstaan, waarbij deeltijds werkende jongeren als fietshulpjes van universiteiten beschouwd worden. Waar mogelijk wil men ook binnen dit kollektief zoveel mogelijk kringloopmateriaal (bijvoorbeeld tweedehands onderdelen) gebruiken. Op die manier wordt de ecologische dimensie van het project nogmaals duidelijk beklemtoond.

Ruimte

Zo'n fietskollektief biedt echter ook nog heel wat andere voordelen. Zo is er vooreerst het prijsargument. Met een fietskollektief wordt het voor een ondernemende student spotgoedkoop om zo'n fiets in orde te brengen. Op jaarbasis genomen kan dit al gauw enkele duizenden franken in het studentenbudget schelen. Daarnaast mag door het zelf sleutelen aan de fiets en het inschakelen van deeltijds jongeren in het project ook de sociale functie niet onderschat worden. De ivoren-toren-student zal voor zijn eigen mobiliteit alvast kunnen samenwerken met jongeren uit het deeltijds onderwijs. Dit fietskollektief is ook de beste plaats om een algemeen fietsakktieplan te ondersteunen. Zo kan er in deze werkplaats bijvoorbeeld informatie gegeven worden rond veilig fietsen, fietsroutes door stad Leuven. Er kunnen ook fietsherstelkursussen gegeven worden er het is de beste plaats om te werken aan diefstalpreventie.

Een laatste probleem was de ligging van het ganse project. Het fietskollektief en fietsverhuurdienst moeten immers wel gelegen zijn op een gemakkelijk bereikbare ruimte, liefst zelfs in het centrum van Leuven. Momenteel wordt er in dit verband de ruimte onder Alma 2 genoemd, ook al is hier rond nog niets beslist. De directeur van Alma, Toon Martens, toonde zich op de laatste Raad van Bestuur alvast entoesiast over deze plannen. Zo'n fietsinitiatief onder Alma kan immers het beeld van Alma als sociale ontmoetingsplaats alleen maar versterken.

Pieter Vandekerckhove

VICTIMS FAMILY KONCERTEERT IN LEUVEN

ZEG NIET ZOMAAR CROSSOVER...

In tegenstelling tot de Manson Family is Victims Family een gezelschap dat zonder problemen gewillige slachtoffers maakt. En daar zijn redenen voor. Om precies te zijn: vijf cd's vol geniale muzikale waanzin. Die vijf platen zijn het resultaat van tien jaar noeste arbeid van drie heren uit Californië: Tim Solyan, Larry Boothroyd en Ralph Spight.

Korrel

En er is niet zo gek veel veranderd in dat decennium Victims Family. Noch de groepsbezetting, noch de muzikale koers werden ingrijpend gewijzigd. En dat is verrassend, want sinds de oprichting van de groep in 1984 zijn verschillende muzikale rages als sneltreinen de revue gepasseerd. Dat Victims Family op geen enkele van die TGV's naar het sukses gesprongen is, laat zich verklaren door het doel dat de groep van in het begin voor ogen had: "naadloos verschillende stijlen fusioneren".

Nu is dit het soort beginselverklaring waar veel groepen tegenwoordig bij zweren. Maar in het midden van de jaren tachtig — toen de meeste hardcore groepen een kruisbestuiving met metal opzochten — was de keuze voor invloeden uit jazz en funk niet echt 'the right thing'. Victims Family

speelde dan ook een soort crossover avant-la-lettre. Jazz en Frank Zappa zijn twee namen die aan Victims Family, hoewel onmiskenbaar een hardcore groep, gekoppeld worden. Ze spelen jazzy intermezzo's en nummertjes als pauze, tussen het vele geweld aan tempowisselingen en energieke zenuwtoestanden dat de gemiddelde plaat of concert van de groep rijk is. Verder beschikken de groepsleden over een virtuositeit die men binnen het rockmilieu zelden aantreft.

Dat dit 'moeilijk doen' hen eerder de onvoorwaardelijke trouw van een beperkt publiek oplevert dan de voorbijgaande aandacht van de grote massa, zal hen verder worst wezen. En die houding hebben ze dan weer met Zappa gemeen. Eerder dan zuiver muzikale referenties aan Zappa op te roepen, beschikt Victims Family over het soort hersenkronkel en ingesteldheid dat hen, net als de grootmeester, toelaat om in muzikaal opzicht van de hak op de tak te springen en het geheel toch samenhangend te laten klinken.

Zoals het elke rechtgeaarde hardcore groep betaamt, neemt Victims Family de Amerikaanse maatschappij — en bij uitbreiding de hele wereld, voor minder doen ze het niet — op de korrel. Maar wel met gevoel voor humor en zelfrelativering. Deze teksten spreken voor zich: "They cut

out his brain/ He's only having problems with his speech and his.../Oh yeah, his memory." (uit 'They Cut Out His Brain') of "I don't need a government/To tell me what to do/ And if you think/This is another stupid hardcore song/Fuck you too" (uit 'Stupid'). "Wake up and face the facts/There is no more turning back/ As the sands of time grind along/They slip through our fingers/Like ideas for songs (uit 'As It Were').

Spook

Het voorprogramma van Victims Family wordt verzorgd door Bep, een Amsterdams trio. Hier ook een mengsel van punk, metal, jazz en een vleugje pop. Bep heeft goed geluisterd naar Nomeansno en Victims Family, maar komt op de debuut-cd niet echt verrassend uit de hoek. Het spook van de Grote Voorbeelden waart iets te nadrukkelijk rond in hun muziek. Maar het zijn wel goede Groze Voorbeelden.

Thomas De Mot

Victims' Family en Bep zijn op 7 maart te horen in Corso. Kaarten kosten 250 en 300 frank. Verdere info bij Kersone (tel. 20.01.10)

Ithaka '94: 'le parcours parcouru'

Over kunst, kleur en klank

Ithaka '94 zet de traditie van de jaarlijkse AV-projecten van Kultuurraad verder, steunend op hetzelfde concept als de vorige edities: langs een parkoers in de Leuvense binnenstad worden studenten en Leuvenaars met kunst gekonfronteerd.

De doelstelling van deze happening is de problematische relatie tussen kunst en publiek bij te sturen. Dat wenst men te bereiken door Ithaka, na een succesvolle eerste editie, om te vormen tot een jaarlijkse traditie en zodoende drempelverlagend te werken. Enerzijds geeft men zowel kunstenaars als studenten de kans en de middelen om creatief bezig te zijn, anderzijds wordt het brede publiek in contact gebracht met kunst in een ander, aantrekkelijker en toegankelijker kader dan musea en dergelijke. Uiteindelijk hoopt men zo de relevantie en noodzaak van de hedendaagse kunst voor maatschappij en individu aan te tonen.

Waar Ithaka '93 de hedendaagse kunst in het algemeen aan bod liet komen — weliswaar met een licht aksent op de beeldende kunst — koos men dit jaar voor een specifieke kunststak als rode draad van het hele gebeuren, namelijk muziek. Algemeen beschouwd als meest bekende en meest toegankelijke kunstvorm, blijft er toch nog een aanzienlijk deel van het muzikale domein onbekend en bijgevoel onbemand. Bovendien is er in Leuven op het vlak van muziek in het algemeen een vrij maager aanbod, wat misschien gedeeltelijk te wijten is aan de geringe beschikbaarheid van (betaalbare) zalen. Daar werd reeds op gewezen door de organisatoren van Vierkant Muziek. Het erg originele en lovenswaardige initiatief om een jazzsaxofonist, een avant-garde groep en een musette-kombo te laten optreden in een ongewone infrastructuur, legde de vinger op de wonde en vormde dan ook de gepaste aanloop naar Ithaka '94.

Odysee

Dit jaar duurt het AV-project twee dagen opdat het publiek ruimschoots de tijd zou krijgen om het volledige parkoers af te werken. Het aanbod is dan ook weer enorm uitgebreid. Zo'n eenentwintig professionele en dertien amateurkunstenaars zullen projecten tentoonstellen die zowat alle branches van de hedendaagse kunst bestrijken en telkens een muzikaal

element bevatten. De resulterende combinaties — spreekdansen, muziektheater, klanksculpturen — zouden de toeschouwer telkens opnieuw moeten verrassen, uitdagen, verleiden, zelfs ontgoochelen: een ware odyssee dus.

Visioen

Waarom kan men zich zoal verwachten? Leporello brengt in het Stuc een twintig minuten durende revue, gebaseerd op Hölderlins vertaling van het eerste stasimon van Sofokles' Antigone. In deze kompositie van Luc Brewaeys bespelen vier acteurs-zangers een donkere dekor- en rekvisietenoze ruimte, met een spervuur van zinsneden, ademstoten en ritmische uithalen. Het is een vluchtig visioen van het menselijk bestaan, tegelijk te beschouwen als een jubelende ode aan en als een bittere kritiek op de mens, de gemeenschap en de vooruitgang.

Ramon en Olga De Soto, vader en dochter, beeldhouwer en danseres, gaan hier in hun eerste samenwerking de konfrontatie aan tussen hun beiden kunsten. Dit mondt uit in een reflectie over stilte. Voor de beelden wordt er een ruimte gekreëerd op basis van een aantal werken uit de reeks 'Landscapes of Silence'. Wat de dans betreft verplaatst Olga de vraag op hoe de beweging van het lichaam de muziek kan zijn voor een stille ruimte. Te bekijken en te beluisteren in het Van Dalekollege.

De Fin Juho Saarinen zal op 3 maart een dansvoorstelling geven in de Soetezaal van het Arenberginstituut. Op zich niks speciaal ware het niet dat Juho doofstom is en dat de toeschouwers oordopjes moeten gebruiken.

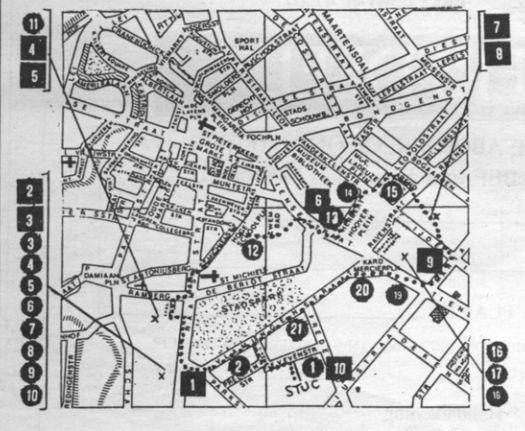
Het duo nv N.V. gaat op zoek naar de integratie van fotografie, schilderen en beeldhouwkunst. Hun multimediale installatie 'Smith and Spencer' is te bewonderen in het Arenberginstituut. Wanneer de bezoeker door de stereokijker naar de nachtopnamen wil kijken, gaan er automatisch lichten branden en hoort men stemmen van oudstrijders die over de Eerste Wereldoorlog getuigen.

Ithaka praktisch

Alhoewel, praktisch. Het is echter niet zo moeilijk. De getallen in de zwarte cirkels duiden een kunstenaarsproject aan, de anderen een studentenproject. Wat nu volgt, is een lijstje. Eerst de studenten, dan de rest.

1. Hafida Benazzouz/Katrien Van Aarschot/Dimitri Magnik; 2. Geert Huybens/Kristof Walgrave; 3. Pat Bruggemans/Luc Mutsaerts; 4. Frederik De Gryse; 5. Pascal Vandelanotte/Dirk Van Waelderin; 6. Arno Kerkhofs; 7. anoniem; 8. Muziekstoeterij Fanfan; 9. Tom Anthuensis/Frank Roelands/Jan Paul Thiecke/Bart Borremans; 10. Tom Hannes (woensdag 23.00 u tot donderdag 10.00 u) Nu de rest.

1. Leporello (woensdag 19.30 u); 2. Muziek Lod (elke dag 20.30 u, 200/300); 3. Alexandra Cool (elke dag 19.00 u en 21.00 u); 4. Bart Van den Bossche; 5. David Hernandez (elke dag 19.30 u, 20.30 u en 21.30 u); 6. NV nv; 7. Muziek Lod (woensdag 22.30 u, 200/300); 8. Juho Saarinen (donderdag); 9. Ivan Popovic; 10. Luc Brewaeys; 11. Olga de Soto; 12. Reinhard De Grendel; 13. Dirk d'Hooghe; 14. Eric Feremans; 15. Luc Rombouts (elke dag 20.30 u); 16. Dieter Machiels; 17. Film op lokatie: Pascal Baes, Martin Arnold, Michael Langoth; 18. Rudi Bogaerts; 19. Inez Michiels; 20. Margot en Greetje; 21. Dirk Wauters

Dirk Wauters zal zijn monumentale slagwerk-installatie 'Stelling' bespelen. Dit indrukwekkend improvisatieconcert zal plaatsvinden op de tweede avond van Ithaka. De eerste avond wordt een video-opname van een vorig concert vertoond, terwijl de klanksculptuur, bestaande uit verschillende metalen en andere 'objets trouvés', reeds opgesteld zal zijn.

De foto's van Reinhard De Grendel kwamen via een speciale techniek tot stand: zo geven ze de indruk onderwater-opnamen te zijn. Gekombineerd met een uitgekende belichting en gesimuleerde druppelgeluiden wil hij een 'onderwaterse' sfeer oproepen.

Verder is er nog een heleboel dans, fotografie, film, poëzie, en vertel- en een computerinstallatie, en nog drie projecten in samenwerking met het Stuc. Het betreft hier het resultaat van de dansworkshop onder leiding van David Hernandez, en twee muziektheatervoorstellingen door het Muziek Lod.

Folietjes

Uiteraard waren ook dit jaar studentenprojecten hartelijk welkom. Het lijkt erop dat deze amateurs — die evenwel kwa inventiviteit zeker even sterk zijn als de professionele kunstenaars — eerder van het thema muziek zijn vertrokken om hun creatie te bedenken.

Zo is er 'Flipper', een muziekvoorstelling gebracht door twee orkestjes gedirigeerd door een doofstomme blinde met polaroid-toestel. Of de gregoriaanse folietjes van Frederik De Gryse in de tuin van het Van Dalekollege. Een ander voorbeeld: Elke Van Campenhout zal, in een rondrijdende kamionette en begeleid door een saxofonist, een gedicht van Baudelaire zingen. Fanfan is dan weer een muziektoestel die met onconventionele instrumenten musicerend het hele parkoers zal afstoppen.

De klap op de vuurpijl wordt wellicht 'Open Windows', een 'spoken words performance' gebracht door Tom Hannes en muzikaal begeleid door studenten van het Lemmens-

Het Muziek Lod brengt muziektheater in het kader van Ithaka '94

instituut. De tekst 'Empty Words' werd door John Cage geschreven, of beter samengesteld uit een tekst van Thoreau volgens het toevalsprincipe 'y-ching'. Het product hiervan is een elf en een half uur durende stroom van talige geluiden.

Boterham

De achterliggende filosofie van Cage is dat men, bijvoorbeeld wanneer men rondloopt in de stad, de stadsgeluiden gaat appreciëren als muziek, en dit ten einde in harmonie te leven met de menselijke omgeving.

Idealerter zou er geen onderscheid meer mogen zijn tussen een concert en wat ervoor en erna komt. Zegt Cage: "Klassieke instrumenten in een konventioneel kader zijn slechts een overgangsfase." Alle geluid is muziek. De voorstelling gaat door op woensdag 3 maart vanaf 22.23 uur en duurt tot donderdagmorgen 9.53 uur.

Er wacht u een hele boterham cultuur, misschien voor sommigen wat moeilijk verteerbaar, desalniettemin toch het proeven waard.

Mieke Deceuninck

Tweede Night of the Noise Jonge leeuwen in de Lido

Voor beginnende Belgische groepen is het vaak moeilijk om optredens te vinden en zo de nodige live-ervaring op te doen. Drie verlichte zielen besloten hier verandering in te brengen en organiseren nu al voor de tweede maal de Night of the Noise. Net als vorig jaar krijgen vier jonge Belgische groepen de kans om hun kunnen te demonstreren aan een ruim publiek. Achtereenvolgens staan Ionic Vision, Lowdown Slow, Coloured Screentest en Sunflower Suit in de schijnwerpers. Om te weten of het grote lichten zijn, moet u zich die avond naar zaal Lido begeven.

Slow op het podium. Deze vijfkopplige formatie brengt een mix van funk, reggae, hiphop en soul. Dit is natuurlijk het bekende recept van groepen zoals de Red Hot Chili Peppers of Ashbury Faith. Wat de groep origineel maakt zijn hun twee instrumentloze zangers die voor het showelement zorgen.

Kompleks

Wie ook in het crossover-genre zit, is Coloured Screen Test. In hun nummers zitten echter ook jazz- en blues-invloeden. De groep heeft op een jaar tijd al meer dan vijftientig keer optreden. Ze beschikken dan ook over een vrij stevige live-reputatie. Het optreden op de Night of the Noise is voor hen in zekere zin een nieuwe start. Ze logen immers vier maanden stil om aan nieuwe nummers te werken en een demo op te nemen. Of het de stilte voor de storm is valt nog af te wachten. Hun demo belooft veel goeds. Het nummer 'We're all the same yuh' doet trouwens sterk denken aan Urban Dance Squad en dat is natuurlijk nooit weg.

Sunflower Suit, die de avond afsluiten, zijn misschien al het verp op weg om door te breken. De groep brengt nummers die nu eens refereren naar The Beatles en weer eerder aan Hüsker Dü doen denken. Sinds kort bestaan er studio-opnames van deze songs, geproduceerd door Luc de Vos van Gorki. Hiermee bestookt men de platenfirma's. In de wandelgangen van het Veto-komplex wordt gefluisterd dat de groep ook in de halve finales van Humo's Rock Rally zou zitten. Het staat in elk geval vast dat ze op donderdag in de Lido zullen spelen.

Peter Van Rompaey De deuren van zaal Lido zullen op 3 maart om 20u opengaan. Kaarten kosten 100 fr.

De naam Night of the Noise is een zinspeling op het bekende Night of the Proms. Nochtans richt men zich niet alleen tot noise-groepen. Alle soorten rockgroepen krijgen de gelegenheid zichzelf te promoten zolang ze maar veelbelovend zijn. Night of the Proms zou dus een betere naam zijn. Van de vijf groepen die vorig jaar uitverkoren waren, hebben Les Cicatrices en Metal Molly zich dit jaar kunnen plaatsen voor de halve finales van Humo's Rock Rally. Of dat nu ook bewijst dat dit groepen van hoog niveau zijn, is natuurlijk een andere zaak.

Op de eerste editie van de 'lawaainacht' waren er volgens de organisatoren meer dan zeventienhonderd toeschouwers. Aangezien het om een promotieavond ging waren er ook talentkous van een aantal managementburo's en platenfirma's op het rocktreffen aanwezig. De organisatoren zagen dat het goed was en smeedden snode plannen voor een vervolg.

Nivo

Via een advertentie deden ze een oproep om demo's op te sturen. Dit leverde resultaat op, want niet minder dan vierentachtig kassettes belanden op het juiste adres. Hieruit konden de organisatoren de meest interessante groepen. Die gingen ze dan live be-

kijken en uiteindelijk maakten ze een definitieve selectie. Ionic Vision, Lowdown Slow, Coloured Screen Test en Sunflower Suit wonnen het pleit en mogen donderdag in echo-krater Lido aan rockminnende Leuven tonen hoe de toekomst van de Belgische rock eruit ziet. Oorspronkelijk was ook nog Kindergarten van de partij maar deze band heeft enkele weken geleden zijn laatste adem uitgeblazen. Waarschijnlijk niet tegen de stress bestand.

Storm

Ionic Vision mag de avond openen met hun 'electronic body music'. Met behulp van drum, synthesizer en zang (geschreeuw) schudden ze een mengeling tussen ambient house en Front 242 uit hun mouw. De groep bestaat nu maar sinds augustus 1992. Ionic Vision ziet zichzelf niet als een groep in de echte betekenis van het woord. Ze voelen zich veeleer een 'constantly progressing and changing event'. Hiermee bedoelt men dat er gewoon gedaan wordt waar men zin in heeft, waardoor de dingen onverwachte wendingen kunnen nemen. De 'groep' probeert de zaken simpel te houden zonder overbodige snuffes of vervelende samples. Op kassette klinken ze sober maar erg interessant.

Als tweede groep staat Lowdown

Zwartjes

vervolg van pag. 1

tie van Zuid-Afrika, dat het ANC niet wil dat er akkoorden worden afgesloten zonder haar goedkeuring. Vervolgens stelde hij uitdrukkelijk dat men zich ver moet houden van afspraken die de indruk kunnen wekken dat maar één bevolkingsgroep er belang bij heeft: "Vlaanderen en Nederland moeten samenwerken met alle Zuid-Afrikanten." (De Morgen, 23/2) Bovendien heeft ook de Vlaamse regering onlangs beklemtoond dat de onderkenning van nieuwe verdragen slechts kan als deze zich richten tot alle Zuidafrikanen en niet alleen tot de blanken. Iets wat hier duidelijk niet het geval is.

Al de argumenten kontra ten spijt, werd maandagavond tijdens de Leuvense gemeenteraadszitting het vriendschapsakkoord met de stad Stellenbosch toch goedgekeurd, al was het dan met een zeer nipte meerderheid. Van de 43 aanwezigen stemden 22 voor (CVP, VLD en VU) en was er één onthouding, van het jongste CVP-lid. SP en Agalev stemden tegen. De brief van het ANC maakte bijvoorbeeld niet veel indruk. De argumentatie van burgemeester Vansina was naar verluidt overigens erg pijnlijk. Agalev-gemeenteraadslid Rutgeerts: "Vansina zei dat hij tijdens zijn reis naar Zuid-Afrika ter plaatse had vastgesteld dat de kleurlingen meewerken

aan het beleid en dat de zwarten ruzie maken. Bovendien, zo stelde Vansina, vormen de blanken en de kleurlingen de meerderheid in de gemeente en was het akkoord dus toch wel representatief."

Ras

Nochtans getuigt de aanhef van het voorstel van het vriendschapsakkoord tussen Leuven en Stellenbosch van noble bedoelingen: "Deze vriendschapsbanden worden vooral gesmeed ter ondersteuning van het democratiseringsproces, waarbij de verschillende bevolkingsgroepen in Zuid-Afrika willen samenwerken aan een open verdraagzame, multiculturele en niet-rationale samenleving." Blijkbaar loopt dit in de praktijk iets moeilijker. Vooral het feit dat de stad Leuven het advies van het ANC — toch wel een bevoorrechte partner wat betreft onderhandelingen met het huidige Zuid-Afrika — naast zich neerlegt, roept vragen op.

Magda Aelvoet is ook hoogst verantwoordelijk over de houding van de KU Leuven: "Het kan toch niet dat men zo onzorgvuldig te werk is gegaan, zonder na te gaan of alle betrokkenen geraadpleegd werden en zonder de voor de hand liggende regels van voorzichtigheid te hanteren. Als je weet dat Erik Suy, docent aan de KU Leuven, uitgestuurd wordt om ter plekke de reis van de Vlaamse Regering voor te bereiden (gepland voor begin maart, *nvdv*) en daar uiterst

voorzichtig te werk gaat, dat dan diezelfde unief zich hals over kop in een akkoord inschrijft waarbij ze geen garanties heeft over de wijze waarop dat tot stand is gekomen... Dan is dit ofwel wetens en willens gebeurd, wat heel erg zou zijn, ofwel is men onzorgvuldig te werk gegaan. En dat is voor een unief onvergeeflijk. En zeker voor een universiteit die de pretentie heeft de beste van Vlaanderen te zijn."

Dat de KU Leuven zich aansluit bij een vriendschapsakkoord waarbij de zwarte gemeenschap en het discussieforum van de gemeente volledig gepasseerd worden, is inderdaad op zijn minst bedenkelijk te noemen. De universiteit heeft wat dat betreft haar voorbereidend werk trouwens zelf beter uitgevoerd. Zo reisde professor Geysen, voorzitter van de Raad voor Internationale Relaties, vorig jaar naar Zuid-Afrika. Hij bezocht daar elf universiteiten en had — in tegenstelling tot de stad — wel contacten met het ANC: "Ik heb contacten gehad over gans het politiek spectrum. Iedereen — of het nu het ANC, het Pan-Afrikaans Kongres of Inkata betreft — vraagt om met zoveel mogelijk hulp naar het Zuid-Afrika van morgen te komen. Let wel, ik spreek hier over de universitaire contacten. Ik spreek me niet uit over de politiek. De basis waarop het universitaire akkoord gebouwd is, is volgens mij korrekt."

Zoals uit die uitspraken al ten dele blijkt, zijn de contacten met Stellenbosch voor Willy Geysen geen poli-

tieke, maar een wetenschappelijke aangelegenheid. Waarom heeft men zich dan toch aangesloten bij het vriendschapsakkoord tussen de steden? Professor Geysen: "We hebben nu al zes maanden gewacht, in afspraak met de universiteit van Stellenbosch. Als zij ons vragen aan te sluiten bij dat globaal akkoord, heb ik daar geen enkel probleem mee." Een vraag om wat meer informatie over hoe dat globaal akkoord tot stand kwam, was wellicht geen overbodige luxe geweest.

Blank

Bovendien blijft er nog steeds de kwestie dat op een moment van een uiterst delicaat democratiseringsproces dat nog lang niet ten einde is, men op zijn minst voorzichtig moet te werk gaan bij de keuze van partneruniversiteiten. Zeker in zulke context is het natuurlijk moeilijk vol te houden dat een universiteit los staat van de politiek. Geysen geeft toe dat de politieke situatie in Zuid-Afrika "een munststuk op zijn kant" is, maar meent ook "dat de universiteit eksakt doet wat van haar verwacht wordt, dat wil zeggen dat wij openstaan voor heel Zuid-Afrika zonder een onderscheid te maken in ras of taal of cultuur." Het 'dubbel spoor' van de universiteit leidt er wel toe dat de bilaterale akkoorden in eerste instantie met de 'Historically White Institutions' worden afgesloten, aangezien die allicht het best uitgerust zijn.

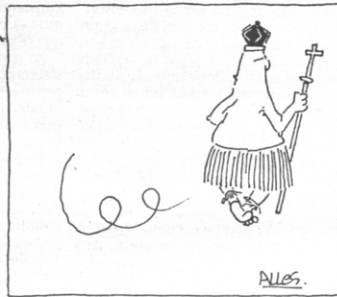
Geysen stelt dat Zuid-Afrika in eerste instantie nood heeft aan vorming van vormers: "Als er morgen een opening komt om aan dat proces deel te nemen, dan zal de KU Leuven de eerste zijn om dat als haar taak te beschouwen, maar het is ook onze taak om met die universiteiten die erop dit ogenblik zijn en die contact met ons willen samen te werken." Bedenklijk is natuurlijk dat dit net de blanke, Afrikaanstalige universiteiten zijn die niet echt als progressief bekend staan. Men maakt zich op die manier wel erg afhankelijk van de good-will van de oude beleidsvoerders om daadwerkelijk aan "het Zuid-Afrika van morgen" te werken. Op dat vlak onderschat de KU Leuven haar politieke impact allicht danig.

Elis Cornelis
Kris Jacobs

Hand in Hand 1994

Zoals 24 november 1991 bekend staat als zwarte zondag, staat 22 maart 1992 bekend als de dag dat de antiracisme-beweging in België een duidelijk antwoord gaf op de groeiende onverdraagzaamheid en het opkomende racisme. Op die dag organiseerde Hand in Hand (een samenwerkingsverband van tientallen sociale bewegingen) een antiracisme-betoging waarbij 150.000 mensen op straat kwamen voor een multiculturele samenleving. Twee jaar later, op 27 maart 1994 organiseerde Hand in Hand een nieuwe, groots opgezette betoging onder dezelfde slogan. Het actieplatform is ondertussen uitgebreid waardoor ook het 'stemrecht voor migranten' een eis werd. Loko sloot zich bij deze nieuwe Hand in Hand campagne aan.

Ter voorbereiding van de betoging organiseerde Ster (Studenten Tegen Racisme) een aktievergadering waarop zal bekeken worden hoe de campagne hier in Leuven op gang kan worden getrokken. Alle geïnteresseerden zijn uitgenodigd op de vergadering van woensdag 2 maart om 20 uur in het projecthuis van Genoeg, Vlamingenstraat 116.

Abonneer u **NU** op Ons Erfdeel

WIE ZICH NU ALS NIEUWE ABONNEE MELDT VOOR 1994, ONTVANGT GRATIS ALS WELKOMSTGESCHENK:

VAN NU EN TOEN, STAALKAART VAN ARTIKELEN UIT ONS ERFDEEL

Een unieke bloemlezing van 360 bladzijden, met artikelen uit 32 jaargangen (1957-1989) van het algemeen-Nederlands cultureel tijdschrift *Ons Erfdeel*.

Uit deze periode is een keuze van veertig artikelen gemaakt. Deze hebben betrekking op een breed scala aan onderwerpen:

de kunsten, media, internationale culturele betrekkingen, geschiedenis, culturele samenwerking, taal- en cultuurpolitiek en diverse algemeen-maatschappelijke vraagstukken.

Daarmee geeft deze staalkaart een adequaat beeld van de veelzijdigheid van *Ons Erfdeel*, dat door zijn algemeen-Nederlands karakter en cultuurpolitiek engagement een eigen plaats verwierf in het culturele leven van Nederland en Vlaanderen.

advertentie

Dit aanbod geldt uitsluitend voor nieuwe abonnees die het afgelopen jaar geen abonnee zijn geweest. Toezending van het geschenk gebeurt onmiddellijk na ontvangst van het abonnementsgeld.

Stuur de bon (of een kopie) naar:
Stichting Ons Erfdeel,
Murissonstraat 260, B-8931 Rekkem.
Fax: 056/41 47 07

ONS ERFDEEL

JA, NOTEER MIJ ALS NIEUWE ABONNEE OP ONS ERFDEEL 1994:
Abonnementsprijs 1.800 BEF voor 5 nummers (800 blz.)

NAAM: _____

STRAAT: _____

POSTCODE: _____ PLAATS: _____

IK STORT HEDEN 1.800 BEF OP POSTREKENING 003-0907100-53 VAN STICHTING ONS ERFDEEL

IK BETAAL NA ONTVANGST VAN DE FACTUUR.

Datum: _____ Handtekening: _____

40 jaar Alma: resultaten van een enquête

Studenten willen pasta's en spiervlees

Zo om de twee-drie jaar kan Alma niet weerstaan aan de verleiding; dan organiseert ze een grootse enquête om naar de behoeften van de studenten te peilen. In het begin van dit jaar was het weer zover. De resultaten zijn nu bekend en Veto keek ze even in.

(foto Dieter Telemans)

Een enquête mag dan al op zich een waardevol initiatief zijn, ze heeft pas waarde als ze op een korrekte manier wordt afgenomen. En daar werden nu juist door de studentenvertegenwoordigers op de Raad van Bestuur van Alma een aantal (vier om precies te zijn) kritische bedenkingen bij gemaakt.

Ten eerste vertoende de vragenlijst ernstige methodologische tekortkomingen waardoor de resultaten ook met de nodige omzichtigheid moeten geïnterpreteerd worden. Zo moesten de respondenten met ja of neen antwoorden op de volgende vraag: "In de discussie over de maaltijdprizen is geopperd om eerder de supplementen te laten betalen dan wel de maaltijdprizen te verhogen. Stemt u in met dit idee?". Dergelijke vraag is duidelijk suggestief en zal respondenten sneller ertoe aanzetten om positief dan negatief te antwoorden. De vraagstelling is bovendien onduidelijk: supplementen op wat?

Bord

De studentenvertegenwoordigers op de Raad van Bestuur van Alma vreesden dat door zulke methodologische fouten er foute konklusies zouden getrokken worden. De enquête bevroeg daarenboven enkel de aandachtspunten van de direktie zodat het gevaar bestond dat deze enquête als legitimatie voor standpunten van de direktie zou gebruikt worden. Om bij het voorbeeld van hierboven te blijven; de direktie speelt inderdaad al enige tijd met het idee extra porties zetmeelproducten te laten bijbetalen. Uit de vraag hierover blijkt een kleine meerderheid van de studenten (55%) dit idee zo gezegd niet ongenegen. Indien deze vraag echter korrekt zou gesteld zijn zou dit percentage waarschijnlijk significant lager liggen. Dit blijkt trouwens uit de vraag naar hoe veel en waarvoor men bereid is te betalen. Minder dan 10% wil bijbetalen voor saus en minder dan 30% wil bijbetalen voor frieten en konsoorten.

De studentenvertegenwoordigers betreuen voorts dat de enquête zonder studenteninspraak tot stand is gekomen. Hierdoor werden sommige punten waar studenten belangstelling voor tonen, zoals een zelfafruitsysteem of zelfportionering (zelf opscheppen) niet bevestigd. Nogtans zou dit laatste geen onzinnige vraag geweest zijn. Gemiddeld vinden 4 op 10 respondenten de porties die zij op hun bord krijgen, "onaangepast" dat wil zeggen te groot of te klein. Vorige week hebben de studentenvertegenwoordigers op de Raad van Bestuur er trouwens nog eens op gehamerd dat het zelf opscheppen geen project mag worden dat op de lange baan wordt geschoven.

Tenslotte werd ook opgemerkt door de studenten dat het weer eens om een survey-enquête ging terwijl andere vormen van dataverzameling en onderzoekstechnieken veel diepgaander informatie zouden kunnen opleveren dan wat geïnterpreteerd met getallen of percentages. De direktie van Alma heeft trouwens toegezegd dat enquêtes in de toekomst beter zullen voorbereid worden, bijvoorbeeld in samenwerking met de fakulteit Sociale Wetenschappen. Het zou trouwens zeer interessant zijn om ook de studenten die niet naar Alma komen eens om hun mening te vragen. Waarschijnlijk zouden de wegbluffers een heel ander beeld ophangen dan de vaste klanten van Alma.

Los van de bedenkingen over de enquête zelf, vielen er toch enkele grote (maar daarom niet altijd nieuwe) tendenzen op. Vooreerst werd gevraagd naar de keuzemogelijkheden die Alma zou moeten aanbieden. Studenten kiezen vooral voor pasta's, spiervlees, vis en in mindere mate voor gevogelte. Zo wil 20% dagelijks pasta op het menu en 1 op 4 wil dagelijks spiervlees. Vele respondenten hadden echter de buik vol van gepanreerde of gefrituurde producten en vooral van gehaktsochotels. Alma schotel de studenten nochtans bijna dagelijks gehaktsochotels voor. Deze zijn meestal van mindere kwaliteit en bevinden zich vooral in de lagere prijskategorieën.

De direktie van Alma heeft het signaal van de studenten blijkbaar toch begrepen want door de verdere toepassing van het full-cost systeem wil men in de toekomst ook in de laagste prijskategorie kwalitatief hoogstaande en gevarieerde maaltijden aanbieden. Dat dit tot nu toe niet gebeurde, heeft vooral te maken met het feit dat de verkooprijzen totaal niet in overeenstemming waren met de kostprijzen die Alma moest betalen om de maaltijden te bereiden. Deze kostprijzen waren immers vooral gebaseerd op de prijs van het vlees en hielden weinig rekening met andere kosten. Aan dit euvel wordt vanaf dit jaar echter gewerkt zodat ook kwalitatief hoogstaande maaltijden kunnen aangeboden worden voor 75 frank. In ieder geval kan men besluiten dat studenten kiezen voor gezondere en minder vette voeding.

De huidige studentengeneratie hecht vooral belang aan de kwaliteit van het voedsel en slechts in veel mindere mate aan de hoeveelheid die opgeschepd wordt. Het soort groenten — en de mogelijkheid om deze zelf te kiezen — en het soort vlees bepalen in heel sterke mate de keuze van de schotel. Traditioneel werd binnen Alma vooral gewerkt aan de sauzen. Blijkbaar is het hoog tijd dat er meer inspanningen gedaan worden

om het groentenaanbod nog meer aan te passen en uit te breiden. Initiatieven als de groenteweek worden door de studenten echt op prijs gesteld en zouden op een of andere manier toch moeten kunnen voortgezet worden.

Saus

De enquête peilde ook naar de noodzaak van lichte lunches. Meer dan de helft blijkt voor dit idee gewonnen: het aanbod belegde broodjes volstaat blijkbaar niet. Het goed uitbouwen van het "broodjesbuffet" zou dan ook een oplossing kunnen bieden.

Wat vonden de studenten van de portiegroottes? Soep, vlees, vis en zetmeelproducten worden door de meesten als groot genoeg ervaren. Toch

vindt 1 op 3 de portie vlees (te klein terwijl 1 op 10 dan weer de hoeveelheid vlees op zijn bord te groot vindt. De direktie zou graag hebben dat studenten die hun portie vlees te klein vinden, zouden bijbetalen voor een extra portie. Dit zou natuurlijk een onrechtvaardige situatie zijn: studenten met een grote caloriebehoefte zouden financieel gediskrimineerd worden tegenover studenten die lichter gebouwd zijn. De studentenvertegenwoordigers op de Raad van Bestuur van Alma hebben er steeds voor gepleit dat men werk zou maken van de zelfportionering: op die manier kan ieder volgens zijn eigen behoeften opscheppen en zullen er veel minder onaangepaste porties zijn.

Ook het alternatief-aanbod werd uitgebreid bevestigd in de enquête. Een groot aantal (65% van wie antwoorde) eet zelden of nooit alternatief. Dit hoge percentage kan verklaard worden doordat in sommige restaurants nooit alternatief wordt aangeboden. Toch eet nog 34% (wat vrij veel is) soms, dikwijls of altijd alternatief. De direktie heeft nu toch blijkbaar begrepen dat ze haar aanbod alternatief eens opnieuw moet bekijken en voor voldoende variatie moet zorgen. Op die manier kan Alma ook de mensen die meer groenten willen (53%) bereiken. Tenslotte vindt een meerderheid (54%) dat ook kleinere restaurants alternatief moeten aanbieden. Een meerderheid van de studenten toont ook belangstelling voor biologisch geteelde groenten en gegarandeerd hormoonvrij vlees. Alma zal de financiële haalbaarheid hiervan eens grondig onderzoeken.

Reeds enige tijd speelt de direktie met het idee supplementen te laten bijbetalen. Op de Raad van bestuur van woensdag 23 februari circuleerde zelfs een nota van het kaderpersoneel van Alma waarin "het bijbetalen van alleszins de duurste producten een eerste stap in het betalen van supplementen kan zijn". Onder druk van de studentenvertegenwoordigers heeft de Rvb géén precedent willen scheppen en heeft ze zich tegen deze formulering (alsof er nog stappen zouden komen), afgezet.

Ook in de enquête kwam het idee om supplementen te laten bijbetalen naar voor. Door een tendentieuze vraagstelling slaagt men erin zoals reeds gezegd in een kleine meerderheid met het bijbetalen van supplementen te laten akkoord gaan. In een volgende vraag werd gepeild naar het bedrag dat men bereid is te betalen voor supplementen. Hieruit blijkt dan weer dat 90% niets of maximum 5

40 Jaar Alma

OPMERKINGEN BIJ 40 jaar Alma!

frank wil betalen voor saus, en 70% niets of maximum 5 frank wil betalen aan een extra portie zetmeelproducten.

Hoe zit het met de betaalbaarheid van de maaltijden? 83% van de geënquêteerden vindt de maaltijdprizen wel meevallen, voor de desserts en de frisdranken is dit wel iets minder. Het zou natuurlijk interessant zijn om te weten wat de niet-Alma klanten hiervan denken.

In de begrotingsdiscussie van dit jaar werd op de Raad van Bestuur van Alma beslist om met variabele prijzen te werken in verhouding tot de volledige kostprijs. Zo zijn er nogal wat seizoensschommelingen in de prijzen van groenten, fruit en vis. Vanaf dit jaar is het dus mogelijk dat een bepaald menu goedkoper is in het ene seizoen dan het andere. Schrik dus niet als sommige menu's plots van prijskategorie veranderen; het is géén vergissing. De studentenvertegenwoordigers hebben variabele prijzen nooit afgewezen en worden daarin nu gesteund door de achterban: 77% van het Alma-klintenteel stemt in met het idee van variabele prijzen.

Aan het eind van de enquête was ook nog een (heel klein) beetje plaats om opmerkingen te schrijven. De meeste bemerkingen betroffen de groenten: te weinig, te weinig variatie, te weinig keuze. Verder is voor veel het eten te koud, mogen er geen prijsverhogingen komen en moet het bestek properder. Voor de rest was Alma wel ok. Enfin, Alma zal niet kunnen zeggen dat ze het niet geweten heeft... ze weet nu wat gedaan.

Tijl Vanbrabant

Objektief start nieuwe campagne in Leuven

Een handtekening is onvoldoende

Met de slogan 'Op naar het miljoen' luidt de anti-racistische organisatie Objektief 479 917 haar campagne voor '94 in. De Leuvense kern gaat woensdag van start, niet met de traditionele betoging dit keer maar met een 'zes uren voor gelijke rechten'. Op het programma staan naast een straatmanifestatie met lichtborden twee meer informatief gerichte activiteiten: een anti-racistische film en dito kwis. 's Avonds wordt er gefuifd.

De afgelopen twee jaar heeft Objektief regelmatig van zich laten horen, vooral door een grootscheepse petitie-actie en een aantal betogingen. Objektief is geen (partij-)politieke groepering. De oorspronkelijke bedoeling achter deze activiteiten was en is nog steeds de publieke opinie wakker te schudden, vooroordelen laten plaatsruimen voor een beredeneerde mening over het migrantenvraagstuk. Op die manier wil men druk uitoefenen op de politiek.

Toekenning

Sinds november '92 staat de aktie in het teken van het wetsvoorstel Harmie. Dit voorstel voorziet een automatische naturalisatie tot Belg van al wie vijf jaar wettig in het land verblijft. Een voorstel dat blijkt geeft van gastvrijheid, en bovendien de procedure tot naturalisatie veel eenvoudiger maakt. Volgens de huidige wetgeving moet een buitenlander van de eerste generatie na vijf jaar wettig verblijf in dit land eerst nog snel een aantal 'bijzondere diensten' bewijzen aan de staat België alvorens hij zijn aanvraag kan indienen. En dan moet wachten tot de lange en dure parlementaire procedure voltrokken is.

Vanaf de derde generatie gebeurt de naturalisatie automatisch.

Door middel van een grootscheepse petitie-actie en regelmatig betogingen heeft Objektief deze eis willen versterken. De discussie rond gelijke politieke en sociale rechten voor migranten is de laatste twee jaar inderdaad gevoerd, maar op het politieke plan is bepaald niet uit de bus gekomen wat de anti-racistische organisaties gehoopt hadden. Met uitzondering van de PvdA spreekt geen enkele partij zich onduidelijk uit voor een volledige toekenning van gelijke politieke en sociale rechten. De mening van de traditionele partijen varieert van het behouden van de huidige situatie tot een versoepeling waarbij een aantal voorwaarden gesteld worden. Voorwaarden waar 'echte Belgen' niet altijd moeten aan voldoen, zoals bijvoorbeeld goede kennis van de landstalen (VU).

Agalvez zet niet de automatische naturalisatie maar wel stremrecht voor migranten op haar programma. Een aantal politici hebben zich, los van het partijstandpunt, uitgesproken voor het wetsvoorstel-Harmie. Maar men kan zich afvragen hoe betrouwbaar deze uitspraken zijn. De politieke discussie schijnt zich tegen

het anti-racisme te keren. Het wetsvoorstel-Harmie blijft in de kast liggen, en intussen worden ook heel andere voorstellen ingediend, onder meer om de naturalisatie via huwelijk moeilijker te maken dan de huidige regeling.

De grote vraag is in hoeverre deze standpunten steunen op een werkelijke publieke opinie. De houding van de partijen is in elk geval een eerste indikator voor de mentaliteit, aangezien politiek enkel 'princiële standpunten' innemen uit elektorale overwegingen. Als mentaliteit werkelijk meetbaar is aan een aantal handtekeningen, dan konden migranten op beide uren slapen. 753 454 mensen die zich uitspreken voor gelijke rechten is niet niks.

Indruk

Maar een handtekening plaatsen is gemakkelijk en veronderstelt niet noodzakelijk een bewuste mening over racisme. Dit moet het uiteindelijk objectief zijn, en niet het aantal verzamelde handtekeningen. Daarom zijn discussies en informatieve campagnes belangrijker dan petitie en betogingen, die blijkbaar weinig indruk gemaakt hebben op politiek. De activiteiten van woensdag vormen dus een stap in de goede richting naar meer inhoudelijke werking, en de vorming van een bewuste mening.

Maud Bracke
Woensdag 3 maart, aktiedag van Objektief 479 917. Om 17.30 u is er een ludieke aktie op het Fochplein, om 20 u een kwis rond gelijke rechten (inkom 80/100) in het Achtenhuis in de Maria-Theresiastraat (vlakbij het station).

Multicultureel sporten op het Lisst hopen op goedwillendheid van de Belgische weergoden

Na meer dan twee maanden relatieve stilte laat Sportraad weer van zich horen. De elfde editie van het Leuven internationaal studenten-sporttoernooi (Lisst) staat voor de deur. Voetbal, volleybal en basketbal staan op het programma, handbal is geschrapt. Een week lang zullen een vijfhonderdtal buitenlandse studenten genieten van onze gekende gastvrijheid. Stilte voor de storm.

Van 28 februari tot 4 maart zullen weer een groot deel van de studenten actief deelnemen aan de opvang van de verschillende buitenlandse ploegen die meedoen aan het Lisst. Andere Leuvense studenten beginnen al te zuchten bij het horen van deze naam. Dronken sporters in fakbars, luidruchtige buitenlanders die verloren lopen in Leuven, het zijn maar enkele redenen waarom sommige studenten het op hun heupen krijgen. Het zal wel zijn mooie en vervelende kanten hebben.

Algerije

De inschrijvingen verliepen dit jaar vlot. Op een bepaald ogenblik was er sprake van een nieuw rekord wat het aantal deelnemende universiteiten betreft. Met meer dan twintig waren ze. Spijtig genoeg hebben de universiteiten van Sofia (Bulgarije) en Boekarest (Roemenië) zich op het laatste moment afgemeld. Niet getreurd, er blijven nog genoeg buitenlanders over om een toernooi te organiseren. De voetbalkompetitie zit barstensvol met vijftien deelnemende ploegen. Basket heren volgt met dertien deelnemers terwijl de andere drie competities gemiddeld een toernooi met tien ploegen moeten spelen.

Handbal, dat oorspronkelijk ook op het programma stond, is verdwenen uit het toernooi. Na een veelbelovende inschrijvingsstart, waarbij enkele ploegen zich onder voorbehoud hadden ingeschreven, kwamen de verschillende afmeldingen binnengesijpeld. Uiteindelijk bleef er nog maar een enkele ploeg over. Niet echt gemakkelijk, dachten de organisatoren en hebben deze moedige ploeg moeten afbellen. Na drie pogingen om een handbalkompetitie tijdens het Lisst te organiseren, waarvan er twee werden afgelast omwille van het klein aantal deelnemers, kunnen wel de juiste konklusies getrokken worden.

Van de verschillende ingeschreven universiteiten springt de naam Mostaganem het meest in het oog. Algerije is het land van herkomst. En dit is een primeur want zo beperkt het Lisst zich niet enkel meer tot Europa. Helemaal zeker is het nog niet want de Algerijnen hebben enkele problemen met hun visa om België binnen te geraken. Maar wie had anders verwacht.

Ongelooflijk

Andere meer traditionele namen zoals Barcelona, Parijs en Amsterdam zijn ook van de partij. Ook Polen is dit jaar weer zeer goed vertegenwoordigd. De universiteiten van Katowice,

Warschau en Wroclaw zorgen samen voor ongeveer 150 deelnemers op een totaal van 500. Andere deelnemers uit het vroegere oostblok komen uit Tsjechië (Plizen en Praag) en Slovakije (Bratislava).

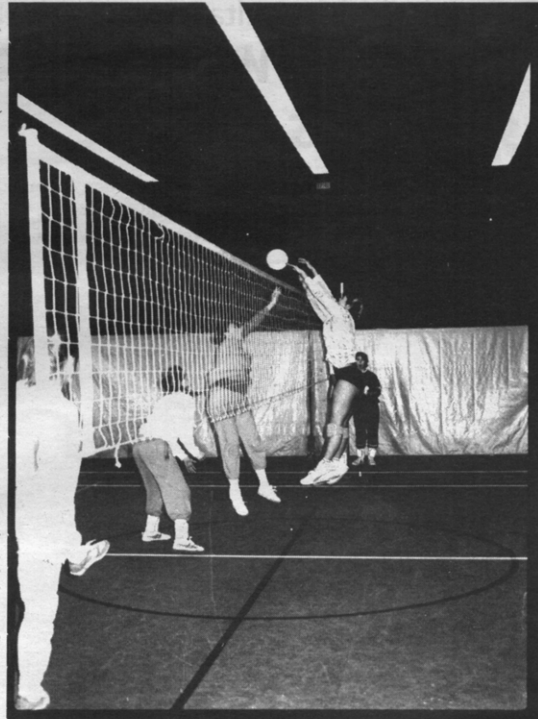
Naast de verschillende sportactiviteiten worden elk jaar ook enkele nevenactiviteiten georganiseerd om deze grote massa te animeren. Zo komt er dit jaar een vervolg op het enorme sukses (hoe bestaat het) van de Vlaamse avond. Dit jaar dus Vlaamse avond II: volksspelen en volksdansen à volonté. En wie daarvan niet voldoende heeft kan zich altijd nog tegoed doen aan een assorti-

ment streekbieren. De woensdagavond staat volledig in het teken van Europees voetbal. Op een scherm in alma 3 worden enkele wedstrijden rechtstreeks uitgezonden. Na de voetbalmatch kunnen verdriet of euforie weggespoeld worden met een glaasje jenever. Donderdagavond tenslotte is er na de feestmaaltijd de ultieme prijsuitreiking om vervolgens alle remmen los te gooien op de Lisst-td. Maar wat dit jaar in volle geheimzinnigheid is voorbereid is de openingsshow. De verantwoordelijken voor dit gebeuren gewagen van een spetterende show maar afwachten is de boodschap.

Ondanks al de voorbereidingen die getroffen werden is er nog een grote onbekende: het weer. Het toernooi kan gemaakt of geveld worden door de weersomstandigheden. Het is toch ongelooflijk dat alles in het leven uiteindelijk rond het weer draait. Fantastisch niet?

Bart Vanthomme

(foto archief)

advertentie

WAAROM WORDT MAART DE MAAND VAN HET MILIEUVRIENDELIJK ALTERNATIEF?

Hoelang kunnen wij nog zonder blikken of blozen vandaag de samenleving van morgen vervuilen? Over alle politieke, sociale, economische grenzen heen,

groeit het besef dat het zo niet meer verder kan. Ook Acco is zich daar als academisch coöperatief van bewust.

Acco en de Milieuraad van de Leuvense studenten hebben nu de handen in elkaar geslagen: samen zullen ze milieuvriendelijke studie-artikelen promoten. En meteen het kaf van het koren scheiden. Want ook in het zogenaamde milieuvriendelijke aanbod is niet alles goud wat blinkt. In de rekken van de Acco-winkel krijgen al deze producten een herkenbaar eco-label, tevens een waarborg van de Milieuraad dat het artikel effectief milieuvriendelijk is.

Maar éénmaal per jaar stellen wij alle milieuvriendelijke producten in groep voor. En meteen weet je ook het antwoord op de eerste vraag.

Daarom dus.

STUDEREN MET GROENSTE VOLDOENING.

Programma LISST 94

ma 28/2:
20.00 u: Openingsshow

di 1/3:
09.00 u-23.00 u: voorrondes competities
21.00 u: Vlaamse avond in Alma 3

wo 2/3:
09.00 u-23.00 u: voorrondes competities
20.00 u: Europees voetbal in Alma 3

do 3/3:
09.00 u-20.00 u: finales competities
22.00 u: Lisst-td

PAPIERHANDEL

Besteladres: ACCO-papierhandel,
Tiensestraat 134, 3000 Leuven
Tel.: 016/29.11.00 • Fax: 016/20.73.89

Zoekertjes

- G. Mortier zoekt Italiaanse kontaktpersoon om tweedehands fietsen te verkopen.
- Te koop: basversterker Peavey TNT 150 W.: 1800 fr. zébéér speciale elektrische gitaar: 5000 fr 016/22.23.69.
- De Roze Drempl heeft het Roze Zaterdag Promo Team uitgenodigd om op maandag 7 maart om 20.00u met meer te komen vertellen over de Roze zaterdag, die dit jaar doorgaat op 7 mei. Maria Theriasist. 114. Be There!
- Aan Effeta: ontvang uw nieuwe zoals het hoort. Ze verdient het. Ze zal het u dubbel en dik teruggeven. Ze is goed in het huishouden. Trouwens, ik vind jullie koffielij Lutje.
- Rarara wees maar streng de volgende weken zodat ik wat studeer. Je (sorry, onlesbaar) makkerje.
- Ruime kamer in gemeenschapshuis met 4 personen: leuke keuken, zithoek, telefoon, fietsenberging, badkamer. Kamer is 5x5m 5600fr (alles in). Bel of kom langs: Fonteinstraat 28 (gelijkvloers) 23.31.82.
- Hij-die-zich-toet-vrienden-van-Historia-moet-rekenen feliciteert hierbij formeel de makers van "Daily Hysteria". Tevreden? Cece Choco.
- Vastgoedgroep Coenen zegt: Circus Tommie zit vast op Ithaka
- %Jan, deze keer sta je wel in de zoekers en niet in de kroeg. De Slaaf
- Joke: Goei eksamens! Awoebawoebawoe. Je medebaviaan. En vergeet niet: in die dagelijks leven zullen we alle biochemische processen gewoon negeren.
- Katarina, Katrien, bedankt voor de leuke zoekertjes naar Tilburg. Tofti (nu weet ik inens van jii ooit de Veto leest) GDW. Aan die fanatieke zoekertjesschrijvers van 3 jaar geleden, nog 100 dagen en we kunnen dit nooit meer doen. Wie schrijft, die blijft.
- Op een gefundeerde manier discussiëren over actuele vraagstukken? Dat kan bij Koncentra, discussiegroep van KUL-studenten. Contactadres: Chris R. Blijde Inkomststr. 121.
- Goedie, cocooning is toch uiteindelijk waar alles op uitdraait, niet?

Gezocht: 40 jobstudenten - kelners - keukens voor de maanden juli, augustus en september Horecazaak in omgeving Leuven.

Bel reeds nu: SOBEMCO-bemiddeling 016/20.34.65

Hogere verdienste dan gemiddeld.

'TEKST.B.O.TIK'

TIKWERK - TEKSTVERWERKING m.i.v. VERTALING

Telefoon 016-26 06 58
Fax-Modem 016-25 17 60

KAFEETEORIEEN

HELDHAFTIG KLIMT HIJ OP DE 30 METER HOGE LADDER.

ONVERSCHROKKEN STAFT HIJ OVER DE SMALLE SPRINGPLANK

HEEL EVEN THUIFELT HIJ NOG BIJ HET ZIJN VAN HET WATER DIEP ONDER HET

MAAR DAN WAAGT HIJ STOUTMOEDIG DE SPRONG IN HET IJLE.

DE SPRONG NAAR HET GOUD DAT HEM METEEN DRIEVOUDIG WERELDKAMPION MAAKT.

JO MEUWISSEN bvba

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor seminars, evenementen, optredens, fuiven en TD's

LCD-VIDEOPROJECTOREN DISCOBAR

016/201.301

- Verloren in Tir na n'og op woensdag 16/2: codex Gerly, kring Bios, grote sentimentele waarde. Eerlijke vinder, bel au 29.18.28., ik zal u eeuwig dankbaar zijn.
- Gevraagd: nieuwe Paul voor historisch werk.
- En Kris, al aan het winnen van Wim?
- Gezocht: bruine dam jas met rode sjaal en groene trui in de mouwen. Laast gezien in de vestiaire van zaal Rumba op 21/2. Gelieve te bezorgen op Veto-redactie.
- Ken A, nog 900x9 maanden gewenst vanwege de harem.
- Karen, missschien past Geert nog beter bij jou dan tsaar Ivan IV Gzrosy.
- Dumb! dumb bullets. Shoot Lucretia and shoot to kill.
- Aan Hans van Cité: wij arme CW'ers krijgen geen E-mail adres, we hebben wel een nummer op het "oerdegelijke" VM/CMS systeem.
- Ely, wanneer imiteer je eens miss Piggy voor Asterix?
- TEW-reenboogtrui, wanneer gaan we eens naar de film? Rozemiek.
- Mijn Bartje kijkt zelfs niet eens naar ander missjes, aangezien elke Siegfried of Griet naast mij verbleekt! Ingrid
- Op Kringraad word soms(!) heel hard op de computer gewerkt. He Kris? Loesje van in de Alma.
- Vragen over homosukaleiteit of zin in een gesprekje? Kom eens langs op het onthaal van de Roze Drempl, elke dinsdag tussen 20.00 en 23.00 u. in het JAC, J.P. Minckelersstraat 47C.
- Hauben op citaat: "Dat wie A zegt ook B moet zeggen, is nog niet tot u doorgedrongen." (hè Bruno)
- Ons werk is af. Leve 2de kan. OG
- Als je de praeses aan de andere kant van de straat ziet lopen, gebruik dan zeker een citroen met bananesmaak aan de binnenkant en frambozesmaak aan de buitenkant, of er komen brokken van. Aan Gigolo, van de museum-freakjes.
- Is het nu "EFFI" gedaan met die flauwekul (inderoordaad)? 3 klootjes (met ij)
- Ik heb eigenlijk liever beest! Voor de praeses die altijd "EFFI" zegt en nooit "EVENTJES".
- Wat zijn we weer vriendelijk voor elkaar vandaag, daar op 'zesse verdiep. 't is juist alsof er nen ijspegel door de gangen crosen. Ootdooi, jong! Ik heb nog nooit nen ijspegel zien crosen. 't zesse verdiep.
- Henry VIII had een broer.
- Leef Tom nog of zit hij gewoon dag en nacht te surfen?
- Pi mag zich wel eens beginnen profileren. Cece Choco.
- Erik heeft een goddelijk lichaam, een verblindende gluu... ach en is heel grappig. FCV Erik.
- Sigaren stinken wél; koeoer.
- Medusa vervloekt Lucretia.
- L vds., wees abt niet te streng voor onze seminariewerken. Dank u. Dezezelfde squaws.

Vorig nummer

1	P	E	R	S	I	F	L	A	G	E
2	A	M	E	N	A	A	O	S		
3	S	I	K	E	R	T	S	P		
4	C	S	D	E	C	E	N	T		
5	A	S	S	E	B	N	O	R	M	
6	L	I	E	V	E	T	R	I	O	
7	E	R	O	S	I	E	B	K		
8	L	O	T	T	O	B	U	K		
9	E	I	E	G	E	N	E			
10	O	N	D	E	R	D	A	N	E	N

VERHUUR VAN GELUIDSINSTALLATIES MET OF ZONDER DISC-JOCKEY

DANCE DELIGHT

Tel. (016)23.09.68

LEGO COPY

Het "groene" copy-center van Leuven. Gerecycleerd en 100% chloorvrij papier

Thesissen - Cursussen - Folders

Formaat A5 tot A2

ALLE inbndingen, Plasticifereer tot A3 Snel - verzorgd - volledig afgewerkt

CANON Kleurkopie 50 Fr. en minder. van 9 u. tot 22 u. doorlopend. zat. 10 u. tot 17 u.

Veto nummer 20

1	S	A	N	S	E	V	E	R	I	A
2	O	P	A	P	A	N	E	E	L	
3	I	E	S	I	T	U	T	U		
4	T	R	A	C	E	E	R	S	I	
5	T	R	E	K	A	D	N			
6	J	A	N	E	C	R	U			
7	U	K	A	F	S	T	A	N	D	
8	M	O	E	R	T	E	I	O		
9	B	O	E	I	D	E	L	E	V	
10	O	N	D	O	E	N	L	Y	K	E

AGENDA & VALVAS

- MAANDAG**
- 20.00 u FILM EN VIDEO 'Walden' van Jonas Mekas: beelden uit New York, opgenomen tussen 1964 en 1968, in Stuc, toeg. 100/150, org. Stuc.
- DINSDAG**
- 20.00 u LEZING Hedendaagse dichters : dichteres Miriam Van Hee over haar lieflijke dichters, in De Zevenlappers, P.Couterelstraat 76, toeg. 150, 700 voor de hele cyclus, org. Europees Poesiecentrum.
- 20.00 u SOLIDARITEITSAVOND Avond met wereldlieders, samenzang, beelden en poëzie, in St-Jan-de-Doperkerk, Groot Begijnhof, org. Universitaire Parochie.
- 20.00 u THEATER 'Piece Montee' van Theater Ivonne Lex, in Stadsschouwburg.
- WOENSDAG**
- 13.00 u UUR KULTUUR 'Le pays des phònes', een muzikaal landschap met oa een pingpongtafel, fluitende stelten, in Stuc, toeg. gratis, org. Kultuurraad.
- 18.00 u ITHAKA Interfakultair cultuurproject dat de toeschouwer langs een

- parkeers in de binnenstad met kunst konfronteert, doorheen Leuven (vertrek aan het Stuc), toeg. gratis, org. Kultuurraad.
- 20.00 u BIJEENKOMST Voorbereiding van de Hand in Hand betoging in Brussel van 27 maart, in Projekthus Genoeg, Vlamingenstraat 116, org. Ster.
- 20.30 u MUZIEKTHEATER Het muziek Lod brengt muziektheater in 'De vuurvogel', in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/300, org. Kultuurraad, Stuc.
- 22.30 u MUZIEKTHEATER Het muziek Lod brengt muziektheater in 'De afteling', in Soetezaal, Naamesstraat 96, toeg. 200/300, org. Kultuurraad, Stuc.
- DONDERDAG**
- 12.30 u BIJEENKOMST Samenkomst ivm de fietsenwerkplaats, in Projekthus Genoeg, org. Sociale Raad en Milieuraad.
- 18.00 u ITHAKA Interfakultair cultuurproject dat de toeschouwer langs een parkeers in de binnenstad met kunst konfronteert, doorheen Leuven (vertrek aan het Stuc), toeg. gratis, org. Kultuurraad.
- 19.00 u INFO-AVOND Info-avond over het socialisme in Cuba, een reisverslag, in Stuc, org. SJW.
- 20.00 u KONCERT Harmonieorkest van het Lemmensinstituut olv J. Van der Roost, in Lemmensinstituut.
- 22.00 u: Fuif, in Eagles, ink. 60/70. 03/03 om 17.00 u: Eucharistieviering, in Sint-Michiëlskerk. 03/03 om 18.00 u: Receptie nav 100-dagen.

- DOOR KAREN DE POOTER**
- alle gegevens voor agenda en valvas moeten ten laatste vrijdag voor verschijnen om 18.00 u op het redaktieadres bezorgd worden. Vermeld duidelijk alle informatie (datum, uur, plaats en prijs).
- 20.00 u VERNISSAGE Opening tentoonstelling 'De schepping en andere religieuzeta's' van Armand Demeulemeester, in St-Jan-de-Doperkerk, Groot Begijnhof, org. UP en cultuurcommissie KU Leuven.
- 20.00 u THEATER 'Decadence' van Berkoff door het Zuidelijk Toneel in een regie van Dora Van der Groen, in de Stadsschouwburg, toeg. 200 tot 450.
- 20.30 u MUZIEKTHEATER Het muziek Lod brengt muziektheater in 'De vuurvogel', in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/300, org. Kultuurraad, Stuc.
- ZONDAG**
- 15.00 u PROTESTWANDELING Wandeling als protest tegen de inplanting van een industrieel wetenschapspark aan het Tervurckwiel, vertrek aan Kamping Tervurck (Sint-Janbergsteenweg), org. Buurtcomitee Terbank.
- MAANDAG**
- 20.00 u FILM 'The Unforgiven' van Clint Eastwood, de eerste in een reeks westerns die het Stuc de volgende weken programmeert, in Stuc, toeg. 100/150.
- 20.00 u VERGADERING van Milieuraad, in Projekthus Genoeg.

- ANTROPOLOGIE**
- 03/03 om 14.00 u: Fieldworkshop on the practical side of anthropological fieldwork: Mrs Ghequiere, in PSI 02.91, ink. gratis.
- EKONOMIKA**
- 01/03 om 18.00 u: Onderwijsvergadering. 02/03: Medewerksdag.
- GERMANIA**
- 02/03 tot 04/03: Nederlandreis, vertrek Ladeuzeplein 7.30u.
- KANONIKA**
- 02/03 om 7.30 u: Biechtviering met penitentie en afaat, in Klooster van de paters Eudisten, Klaverweidestraat 3, Heverlee.
- KATECHETIKA**
- 28/02 om 20.00 u: Open presidiumvergadering, in Mandelaloekaal. 01/03 om 20.30 u: 100-dagen show van tweede lic, in lokaal 00.16. 01/03 om

- 02/03 om 20.00 u: Kantus, in Onder den Toren. 02/03 om 20.00 u: Zwemmen, in Zwembad.
- LBK**
- 03/03 om 22.00 u: Disko-avond, in Gnorgl. 06/03 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Gnorgl.
- MEDIKA**
- 03/03 om 21.30 u: Ierse avond, in Doc's bar.
- POLITIKA**
- 28/02 om 21.00 u: Tweede lic-fuif, in Samambaia. 28/02 om 20.00 u: Kringvergadering, in Politika-kafee. 01/03 om 21.00 u: Kantus, boven Politika-kafee. 02-03/03: 48 uur van Politika.

- PSYCHOLOGISCHE KRING**
- 28/02: Kringdag, in Shrink. 01/03 om 20.00 u: Kringvergadering, in 00.14. 02/03 om 19.00 u: Student eet, in Shrink.
- ROMANIA**
- 01/03 om 20.00 u: Vrij Podium, in Fak L&W. 01/03 om 22.00 u: Eros-fuif, in Rumba. 03/03 om 22.00 u: Verwenavond, in Perma.
- VRG**
- 04/03 om 22.00 u: Galabal, met optreden van LA-band met Jo Lemaire, R. Mossue en P.P. Michiels (ov), in Kasteel van Nieuwland, Aarschot, gratis busdienst, vvk: 300/350, kassa: 350/400.
- VIK**
- 28/02 om 20.30 u: Film ivm prof Theo Vander Waeteren over doorbreken van de gelidmsmuur, in Auct. E.Mechanika. 02/03 om 20.00 u: Voordracht door L. Delestineus over luchtvaart, in Auct. Kasteel Arenberg.

Een overzicht van Ithaka's voorlopers Het belgicisme van de Vlaamse leeuw

Deze week vindt Ithaka '94 plaats, het — normaliter — jaarlijkse project van de Algemene Vergadering (AV) van Kultuurraad, beter bekend als AV-project. De bewerking in de persmap van Ithaka dat het de eerste keer is dat het AV-project dezelfde naam als het vorige draagt, was voor ons reden genoeg om aan te nemen dat het cultuurhistorisch besef van de Leuvense student best een eindje opgekrikt mag worden. Een gedeeltelijke en luchtige geschiedenis.

In 1987 gaf het Stuc, naar aanleiding van zijn tienjarig bestaan 'O tempora', een brochure — cahier heet dat tegenwoordig —, uit. Daarin staan, naast de gebruikelijk neerslagen van speeches en dergelijke, ook alle activiteiten van het Stuc tijdens die eerste tien jaar vermeld. De eerste keer dat daarin iets opduikt dat vaagweg op 'AV-project' lijkt is in het lijstje voor het academiejaar 1979-80, en zelfs twee maal. Ten eerste was er 'Louvain-les-bains' dat omschreven werd als 'ProjeKt (sic) van de Algemene Vergadering (kartoonale op een stuc zand)'. Dit project ging volgens een Veto-agenda van die tijd door op dinsdag 11 maart 1980 in de "animatiezaal" van het Stuc. Meer weten we er ook niet van.

Por

'O tempora' vermeldt nog een ander project van de AV van Kultuurraad, namelijk een 'Open Podium'. Het maandblad van Kultuurraad in die tijd, Stuc voor Stuc — zeg maar de voorloper van de tegenwoordige programma-brochures —, legde de geschiedenis hiervan als volgt uit: "In den beginne was er niets. Toen was er 'tStuc. Nee. We mogen niet aan geschiedenisvervalsing doen. In de vóór-Stucse tijd (voor 1977 dus, *nvd*) had Kultuurraad traditioneel één jaarlijkse grootte activiteit waar maanden aan gewerkt werd: het Open Podium. Dit jaar heeft de Algemene Vergadering die traditie opnieuw opgenomen."

Dat eerste na-Stucse Open Podium ging door in de Grote Aula op dinsdag 29 april 1980. Het was bijvoorbeeld een vrij podium als een ander, behalve dat het een beetje grootser van opzet was dan de kleine broertjes die door de kringen georganiseerd werden. "Samen met Kuratief (voorloper van de huidige einddag van het Stuc, *nvd*) wordt dit Open Podium de laatste massale creatieve studentenksplosie", voor de examens wel te verstaan. Dat het aksept op de inbreng van studenten lag, hoeft geen betoef.

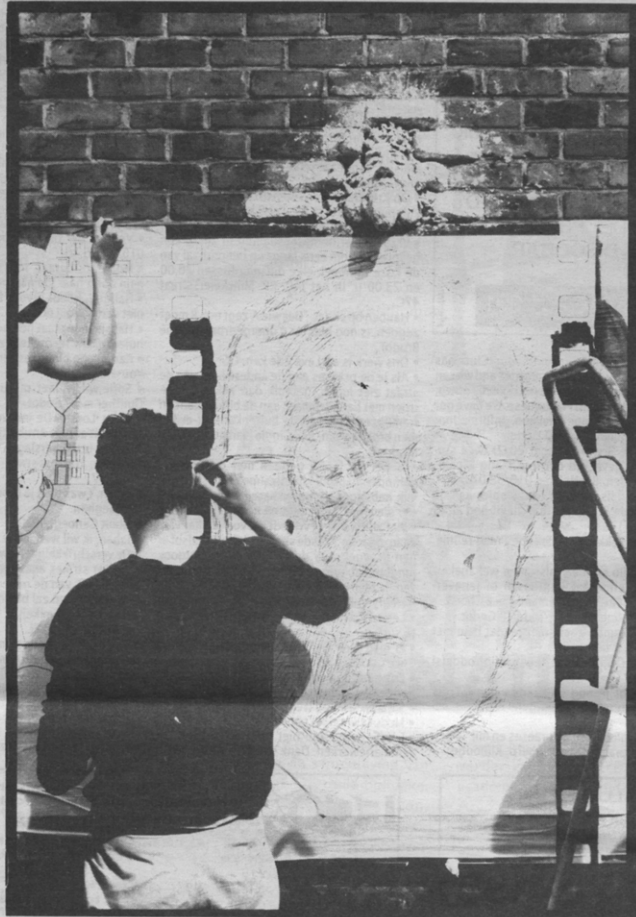
Fiat

Het jaar daarop verscheen er iets dat al serieuze gelijkenissen vertoont met de huidige AV-projecten: van 21 mei tot en met 3 juni 1981 werd de Stuczaal in beslag genomen door de tentoonstelling 'Modale studentenkunst'. De basisidee daarvan was dat "kunst totnogtoe veelal 'gemaakt' wordt door er(mis-)kende kunstenaars en vooral kritiek. Ook al vindt een massa Jannen-in-de-sstraat iets de moeite waard (denk aan de eerste pop-art, of de reggae) dan nog behoeft dat iets het fiat van een — liefst vermaard — kritikus om tot erkenning verheven te worden. Laat de mensen nu eens hun eigen kunstappreciatie naar buiten brengen..." Het leek de organisatoren best om daarvoor het 'natuurlijk milieu' van de student — zijn kot — na te bootsen, dus veranderde men de zaal van het Stuc maar in een gemeenschapshuis. In iedere 'kamer' viel dan een (meestal plastisch) kunstwerk te bewonderen. Ook dat jaar was er weer een vrij podium.

Tijdens die eerste twee prille jaren had je dus niet één duidelijk AV-project zoals nu. Buiten de reeds genoemde projecten was er in die jaren bijvoorbeeld ook nog zoiets als het 'Poëzie-gebeuren'. In het academiejaar 1981-82 besluit men echter de krachten te bundelen voor "één centraal project gedurende twee dagen waar drie projecten in verweven zitten." Onder de noemer 'E pericoloso sporgersi' vinden dan een vrij podium, een kunstmarkt en een beiaardconcert plaats. Het 'beiaardconcert' was een echte stunt. Kultuurraad had Joris De Laet en Wim Mertens namelijk stukken voor beiaard en andere instrumenten laten componeren. De beiaardier speelde in de Sint-Pieterskerk, via Radio Scorpio kwam zijn muziek in het Stuc terecht waar die dan begeleid of — in het geval van De Laet — vervormd werd. "De bedoeling is dat met deze tweedaagse de discussie geopend wordt, dat de mensen beginnen na te denken over 'kunst', schreven onze voorgangers in die tijd. Het heette dat men de mensen wilde dwingen over de muur te kijken, naar buiten te leunen. De trend van de huidige AV-projecten lijkt hiermee gezet en 'E pericoloso sporgersi' mag dan ook met recht en rede het eerste volwaardige AV-project genoemd worden.

Achter

Het jaar daarop mogen de studenten zich vergapen aan 'Foko '93', een tentoonstelling van fotokopies, georganiseerd in samenwerking met Het Independent Research Centre Leuven (IRC). Hiervoor werd beroep gedaan op het zogenaamde mail-artcircuït, maar ook de studenten lieten zich niet onbetuigd. Aangevuld met

Zo ging het er in '86 aan toe op het AV-project 'Muurtoerisme' (foto archief)

de nodige performances werd drie dagen lang driftig gekopieerd in het Stuc. Zoals dat nu eenmaal hoort in het artistieke wereldje was er natuurlijk ook een achterliggende bedoeling, namelijk de fotokopie als alternatief kunstwerk: "De onbeperkte, vlotte vermenigvuldigbaarheid van een foko staat in schril contrast met 'de beperkte oplagen en de uniciteit van het traditionele kunstwerk." Het publiek had daar zo zijn eigen idee over: de tweede dag werden ook zeer intieme lichaamsdelen op de lichtbak gelegd.

Bil

In het academiejaar 1983-84 is er geen AV-project, het jaar daarop zijn er eigenlijk weer twee. Het eerste is 'Belgium Mythology', dat op zijn beurt weer uiteenvalt in twee delen, 'Warm België' en 'Koud België'. 'Koud België' is een tentoonstelling in De Dillemeulen, die in die tijd werden bewoond door de tegenwoordige 'kunst-promotors' van Het Vitalisme vzw. 'Warm België' is eveneens een tentoonstelling, maar dan in het Stuc, die in elkaar werd gestoken door — alweer — Het Vitalisme, het IRC "dat zich bezighoudt met het bestuderen en *kreëren* van diverse culturen" en tenslotte de AV van Kultuurraad. Het opzet van dit project wordt met een behoorlijke dosis ironische hoogdravendheid naar buiten gebracht: "Wij kennen onze myten nog zeer slecht, laten we er dan één *kreëren* die ons aanspreekt. Laten we de geschiedenis herschrijven en een Belgische Wetenschap stichten. Eén die zonder moeite hineseinterpretatie en de buurlanden doet blozen van schaamte. Daar zit kans voor myte."

Later op het jaar is er dan de eerste uitgave van 'Leuven vol muziek'. Natuurlijk werd tijdens dat gebeuren vooral driftig gemuscieerd in de hele stad, maar daarbuiten waren er ook nog een aantal speciale evenementen, kwestie van

de artistieke krediteilteitscoëfficiënt een paar punten de hoogte in te jagen. Zo waagde men zich in de zaal van het Stuc aan een uitvoering van 'Vexations' van Erik Satie zoals de componist het klaarblijkelijk bedoeld had, namelijk het korte muziekstukje (tachtig seconden) 840 keer achter elkaar te spelen. Die marathon-uitvoering verleidde sommige pianisten zwaar ontboezemingen als "doodsangst, beklemming, bangelijk". Eén toeschouwer slaagde er in vierhonderd uitvoeringen te beluisteren.

En dan was er ook nog het 'Orgelpunt' in de Grote Aula. Door de luidspekers schalde telkens drie minuten lang dezelfde toon, waarna een volgende toon drie minuten werd aangehouden, dertien tonen na elkaar. Die vormen tezamen de Brabançonne. Bedoeling was dat de aanwezigen tijdens de eerste twee minuten telkens hun gang gingen — waarin *uiteraard* de basistoos een belangrijke rol speelde. Gedurende de derde minuut moest iedereen de basistoos terug zingen of spelen. Het resultaat was totale chaos, waarin naar het schijnt zelfs de Vlaamse Leeuw doorklonk. Over mytevorming gesproken.

Buik

De tevredenheid over het project was blijkbaar groot genoeg om het volgende jaar een tweede editie van 'Leuven vol muziek' te laten doorgaan. En dat jaar was het goede weer ook van de partij, wat maakte dat de straatmuzikanten op meer dan behoorlijke bijval konden rekenen. Het 'orgelpunt' van deze tweede editie was zander twijfel het spektakel dat de Amerikaanse avant-gardist Charles Morrow op touw zette op en rond het Ladeuzeplein. 'Universitas' omvatte ondermeer een volwassene dosis gitaren, drumstellen en blokfluiten, een koor, een vracht tuba's, enkele moto's, nog veel meer en

twee beiaards — die van de universiteitsbibliotheek én een rijdende. Dit alles natuurlijk gelardeerd met een videoprojektie van lezingen van Arnold Burns en Tom Pomposello en een debat tussen Sam Jlseling en Louis Boeck. Naar het schijnt, was het plezier.

In 1987 gooit Kultuurraad het weer eens over een andere boeg. Tema is dat jaar 'Muurtoerisme', en dat wil zeggen dat de beeldende kunst terug op het voorplan staat, zij het op een — de AV-projecten typerende — ongewone wijze. Naast de werken van een aantal professionele kunstenaars, wordt er ook weer plaats ingeruimd voor de creatieve buien van de studenten. Hiertoe werden massa's aanplakborden tevooren beplakt met witte affiches. Ter afsluiting is er een 'happening' op het binnenplein van het Pauskollege: goochelaars, buikdansers, kraampjes met fruit, snoep, drank... het kan niet op. Toekomstvoorspellers, grafologen en soortgenoten zijn ook aanwezig.

Tong

Het hele gebeuren kreeg trouwens nog een staartje. Op het plein van het Valkkollege waren tijdens 'Muurtoerisme' namelijk vier bamboekonstrukties opgesteld, waarin de betrokken kunstenaars telkens een plastic zeil bevestigd hadden. Die fungeerden als dan akwariums voor palingen. Niemand had er echter aan gedacht die bestjes te verzorgen. Een tiental dagen later werden ze eruit gehaald. Veeweyde Leuven was daar hoegenaamd niet gelukkig mee. Veeweyde meende dat vis te kijk stellen onder in vraag te stellen omstandigheden, weze het dan in een kunstwerk, als nodeeloos te interpreteren valt.

Na 'Muurtoerisme', ging Leuven vreemd, 'Leuven gaat vreemd' dus. En dat mocht op alle mogelijke manieren geïnterpreteerd worden: van het artistiek onderdeel van Alfa en Mecenas tot de minaret annex Centrale-Bibitoren waaruit Armeense gezang en boeddhistische lofliederen klinken, het kon allemaal. Bijzonderaan dit project was dat het helemaal naar de kringen toegespeeld werd, met andere woorden er waren eens geen kunstenaars. Kwatonen zullen beweren dat het dat was dat het project de das omdeed. Het zal minstens evenveel te maken hebben gehad met het gering aantal activiteiten die bovendien niet echt kort bij elkaar lagen. Een AV-project moet het nu eenmaal voor een stuk van haar spektakelwaarde hebben, en die was er dat jaar niet.

Oren

Het wordt dan een jaar stil rond de AV-projecten. In 1990 neemt Kultuurraad echter revanche met 'Leuven wellicht'. Het tema was de stad eens op een andere manier te verlichten. Opnieuw werd gekozen voor het tonen van het werk van zowel professionals als van studenten. Het project was een succes, maar de intellectuele praattjes die er rond verkocht werden waren niet nodig geweest. Zo werd het geheel afgesloten met een debat, waarin drie heren — ondermeer Lieven De Cauter — tegen de sterren op mochten zeiken. Lieve Vanfraechem heeft het waarschijnlijk beter gesnapt, als zij enkele weken voor het project in Veto beweert dat "je een AV-project kan samenvatten in drie kernpunten: metamorfose, mobiliteit en massa. Het eerste staat voor een gedaanteverandering van de stad, het tweede voor het doen, dat wil zeggen de activiteiten van de studenten, en het derde voor het publiek. Een AV-project moet veel mensen aanspreken." Een beetje te omslachtig, maar desalniettemin de nagel op de kop.

Het daaropvolgende AV-project kwam er pas vorig jaar: de eerste editie van Ithaka. In 1991 probeerde men ook nog wel 'Voyage voyeuriste' van de grond te krijgen, maar daar kwam nooit iets van. Ithaka had — en heeft — geen welomlijnd project, maar presenteert zich als een 'kulturele zwerftocht door Leuven' die een verjikkend moet vormen voor de vagebond. Misschien werd met Ithaka een fout gemaakt die de AV-projecten wel meer teister: te veel blabla verkopen die eigenlijk niet nodig is.

Bedoeling van Ithaka was vorig jaar ook duidelijk de kloof tussen toeschouwer en kunstwerk te versmallen. Met dat doel voor ogen poggde men die toeschouwer dan ook meer bij de tostandkoming, het becommentarieren en wat dies meer zij van het kunstwerk te betrekken. De publieke opkomst wijst er misschien op dat het met die "problematische relatie tussen hedendaagse kunstproductie en publiek" nog niet zo erg gesteld is. Het is wellicht dan ook geen slecht idee dit jaar het praatkaf over te slaan. Het zou ons als muziek in de oren klinken.

Kris Jacobs